

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 juin 2011

PROPOSITION DE LOI
portant création d'un tribunal
de la famille et de la jeunesse

AMENDEMENTS

N° 121 DE M. **BROTCORNE**

Art. 143

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 143. Dans le chapitre IX du Code judiciaire, inséré par l'article 142, il est inséré un article 508/26 rédigé comme suit:

“Art. 508/26. Sur simple requête, dans le cadre de l'aide juridique de première et de deuxième ligne visée aux articles 508/5 à 508/18, le mineur peut demander à être assisté par un avocat dans toute procédure judiciaire visée à l'article 1004/1, § 1er, ou dans toute procédure administrative le concernant. L'avocat est désigné par le bâtonnier de l'Ordre des avocats ou par le bureau d'aide juridique, en tenant compte des formations suivies ou de son expérience pratique.

Documents précédents:

Doc 53 **0682/ (2010/2011)**:

001: Proposition de loi de M. Brotcorne et Mme Becq.
002 à 005: Addenda.
006: Avis du Conseil d'État.
007 à 011: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 juni 2011

WETSVOORSTEL
betreffende de invoering
van een familie- en jeugdrechtbank

AMENDEMENTEN

Nr. 121 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 143

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 143. In hoofdstuk IX van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 142, wordt een artikel 508/26 ingevoegd, luidende:

“Art. 508/26. Op eenvoudig verzoek kan de minderjarige in het kader van de juridische eerste- en tweedelijnsbijstand als bedoeld in de artikelen 508/5 tot 508/18, vragen om bijgestaan te worden door een advocaat in elke gerechtelijke rechtspleging als bedoeld in artikel 1004/1, § 1, of in elke administratieve rechtspleging die hem aangaat. De advocaat wordt aangewezen door de stafhouder van de Orde van advocaten of door het bureau voor juridische bijstand, waarbij zijn opleidingen of praktijkervaring in aanmerking worden genomen.

Voorgaande documenten:

Doc 53 **0682/ (2010/2011)**:

001: Wetsvoorstel van de heer Brotcorne en mevrouw Becq.
002 tot 005: Addenda.
006: Advies van de Raad van State.
007 tot 011: Amendementen.

La demande peut aussi être formée par les personnes qui exercent l'autorité parentale, le ministère public ou le juge saisi du litige, à moins que le mineur n'ait renoncé expressément à l'assistance d'un avocat ou ait choisi un autre avocat.”

JUSTIFICATION

L'amendement reprend le texte de l'article 508/26 du Code judiciaire tel qu'il a été adopté par la Commission de la Justice du Sénat dans le cadre de la proposition de loi n° 5-115 "modifiant diverses dispositions relatives au droit des mineurs d'être entendus par le juge".

Comme l'actuel article 143 de la présente proposition, et contrairement à ce que suggère le commentaire de celui-ci (DOC 53-0682/001, p. 38), ce texte prévoit que le mineur a la possibilité de se faire assister par un avocat dans le cadre de l'aide juridique de première et de deuxième ligne, sur simple requête, dans toute procédure judiciaire visée à l'article 1004/1, § 1er, nouveau du Code judiciaire ou dans toute procédure administrative le concernant. L'assistance d'un conseil doit permettre au mineur de connaître les enjeux de l'entretien, d'être rassuré par rapport à ceux-ci et de poser toutes les questions qui le préoccupent.

L'avocat désigné ne peut être l'avocat d'un des parents, ceci afin d'éviter toute opposition d'intérêts. Il est souhaitable qu'il ait bénéficié d'une formation dans les domaines du droit de la jeunesse et, en général, sur la psychologie de l'enfant, formation dont les ordres contrôlent la qualité. Sa désignation est opérée par le bâtonnier ou par le bureau d'aide juridique en tenant compte des formations ou des pratiques qu'il a pu acquérir. Cette dernière précision permet d'assurer que l'avocat appelé à intervenir sera particulièrement à même de rencontrer les intérêts et les besoins d'un mineur d'âge, tout en évitant l'instauration d'une forme de spécialisation parmi les avocats.

Pour le reste, l'amendement reprend le principe, déjà inscrit dans l'actuel article 143 de la proposition, suivant lequel l'attribution de l'avocat peut s'effectuer à la demande des personnes qui exercent l'autorité parentale sur le mineur, du ministère public ou du juge saisi du litige. Il indique également que le mineur peut renoncer expressément à l'assistance d'un avocat ou choisir un autre avocat – étant entendu, à nouveau, que ce dernier ne peut être l'avocat d'un des parents.

Het verzoek kan ook uitgaan van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, van het openbaar ministerie of van de rechter voor wie het geschil aanhangig is, behalve wanneer de minderjarige uitdrukkelijk afziet van de bijstand van een advocaat of wanneer hij een andere advocaat kiest.”

VERANTWOORDING

Dit amendement neemt de tekst over van artikel 508/26 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals die is aangenomen door de Senaatscommissie voor de Justitie in het kader van wetsontwerp Nr. 5-115 tot wijziging van verschillende bepalingen over het recht van minderjarigen om door de rechter te worden gehoord.

Net als het bestaande artikel 143 van dit wetsvoorstel, en in tegenstelling tot wat de toelichting bij dat artikel lijkt aan te geven (DOC 53 682/001, blz. 38), bepaalt deze tekst dat de minderjarige zich op eenvoudig verzoek mag laten bijstaan door een advocaat in het kader van de juridische eerste- en tweedelijnsbijstand, bij elke gerechtelijke rechtspleging als bedoeld in artikel 1004/1, § 1 (*nieuw*), van het Gerechtelijk Wetboek, dan wel van elke administratieve rechtspleging die hem betreft. Dankzij de bijstand van een raadsman moet de minderjarige inzien wat de inzet van het onderhoud is, moet hij worden gerustgesteld over de op het spel staande belangen en moet hij alle vragen kunnen stellen die hem bezighouden.

Teneinde elke belangentegenstelling te voorkomen, mag de aangewezen advocaat niet tevens als advocaat van één van de ouders optreden. Het is wenselijk dat hij een opleiding inzake jeugdrecht heeft gevolgd, en in het algemeen inzake kinderpsychologie, een opleiding waarvan de kwaliteit door de Orden wordt gecontroleerd. Hij wordt aangesteld door de stafhouder of door het bureau voor juridische bijstand, "waarbij zijn opleidingen of praktijkervaring in aanmerking worden genomen". Dankzij deze laatste precisering kan worden gewaarborgd dat de aangewezen advocaat in het bijzonder bij machte zal zijn aan de belangen en de noden van de minderjarige tegemoet te komen, waarbij tegelijk wordt voorkomen dat een zekere mate van specialisatie bij de advocaten optreedt.

Voor het overige neemt het amendement het reeds in het huidige artikel 143 van het wetsvoorstel opgenomen beginsel over, volgens hetwelk de advocaat kan worden aangewezen op verzoek van de personen die het ouderlijk gezag over de minderjarige uitoefenen, van het openbaar ministerie of van de rechter voor wie het geschil aanhangig is. Het artikel geeft tevens aan dat de minderjarige uitdrukkelijk kan afzien van de bijstand van een advocaat, of dat hij een andere advocaat kan kiezen – uiteraard, nogmaals, op voorwaarde dat deze laatste niet tevens de advocaat van één van de ouders is.

N° 122 DE M. BROTCORNE

Art. 144

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Telle qu'elle a été adoptée par la Commission de la Justice du Sénat, la proposition de loi n° 5-115 "modifiant diverses dispositions relatives au droit des mineurs d'être entendus par le juge" ne réserve pas la possibilité d'être désigné auprès d'un mineur conformément à l'article 508/26 nouveau du Code judiciaire aux avocats qui peuvent justifier d'une formation permanente dans le domaine du droit de la jeunesse et d'une formation de type général en rapport avec la psychologie de l'enfant.

Le texte adopté au Sénat prévoit que l'avocat qui assistera le mineur à sa demande dans toute procédure judiciaire visée à l'article 1004/1, § 1er, du Code judiciaire ou dans toute procédure administrative le concernant est désigné par le bâtonnier de l'Ordre des avocats ou par le bureau d'aide juridique "en tenant compte des formations suivies ou de son expérience pratique".

L'auteur de l'amendement propose de retenir cette solution (cf. amendement précédent). Il suggère dès lors de supprimer l'article 144 de la proposition de loi.

N° 123 DE M. BROTCORNE

Art. 172

Remplacer cet article par ce qui suit:

"Art. 172. L'article 931 du Code judiciaire, modifié par la loi du 30 juin 1994, est remplacé par ce qui suit:

"Art. 931. Le mineur de moins de quinze ans révolus n'est pas entendu sous serment. Ses déclarations sont recueillies à titre de simple renseignement.

Sans préjudice de l'article 1004/1, les descendants ne sont pas entendus dans les causes où leurs ascendants ont des intérêts opposés."

JUSTIFICATION

L'amendement reprend le texte de l'article 931 du Code judiciaire tel qu'il a été adopté par la Commission de la Justice du Sénat dans le cadre de la proposition de loi n° 5-115

Nr. 122 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 144

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Wetsontwerp Nr. 5-115 tot wijziging van verschillende bepalingen over het recht van minderjarigen om door de rechter te worden gehoord, zoals het door de Senaatscommissie voor de Justitie werd aangenomen, stelt dat ook andere advocaten dan de advocaten die kunnen aantonen dat zij een permanente opleiding inzake jeugdrecht en een algemene opleiding inzake kinderpsychologie hebben gevolgd, overeenkomstig artikel 508/26 (*nieuw*) van het Gerechtelijk Wetboek mogen worden aangewezen om als advocaat een minderjarige bij te staan.

De door de Senaat aangenomen tekst bepaalt dat de advocaat die de minderjarige op diens verzoek bijstaat in elke gerechtelijke rechtspleging als bedoeld in artikel 1004/1, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, of in elke administratieve rechtspleging die hem betreft, wordt aangewezen door de stafhouder van de Orde van advocaten of door het bureau voor juridische bijstand, "*waarbij zijn opleidingen of praktijkervaring in aanmerking worden genomen*".

De indiener van het amendement stelt voor te kiezen voor die oplossing (zie vorig amendement). Hij stelt derhalve voor artikel 144 van het wetsvoorstel weg te laten.

Nr. 123 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 172

Dit artikel vervangen als volgt:

"Art. 172. Artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 30 juni 1994, wordt vervangen als volgt:

"Art. 931. Een minderjarige jonger dan de volle leeftijd van vijftien jaar mag niet onder ede worden gehoord. Zijn verklaringen gelden enkel als inlichtingen.

Onverminderd artikel 1004/1, mogen bloedverwanten in nederdalende lijn niet worden gehoord in zaken waarin hun bloedverwanten in opgaande lijn tegengestelde belangen hebben."

VERANTWOORDING

Dit amendement neemt de tekst over van artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals die werd aangenomen door de Senaatscommissie voor de Justitie in het raam van wets-

“modifiant diverses dispositions relatives au droit des mineurs d’être entendus par le juge”.

Ce texte constitue une version améliorée de celui inscrit dans l’actuel article 172 de la proposition de loi. Il n’en modifie pas la portée.

N° 124 DE M. BROTCORNE

Art. 174

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 174. Dans la section 7/1, insérée par l’article 173, il est inséré un article 1004/1 rédigé comme suit:

“Art. 1004/1. § 1er. Tout mineur a le droit d’être entendu par un juge dans les matières relatives à l’autorité parentale, au droit d’hébergement ainsi qu’au droit aux relations personnelles. Il a le droit de refuser d’être entendu.

§ 2. Le mineur de moins de douze ans est entendu à sa demande, à la demande d’une des parties, du ministère public ou d’office par le juge. Le juge peut, par décision motivée par les circonstances de la cause, refuser d’entendre le mineur de moins de douze ans, sauf lorsque la demande émane de ce dernier ou du ministère public. La décision de refus n’est pas susceptible de recours.

§ 3. Le mineur qui a atteint l’âge de douze ans est informé par le juge, le cas échéant aux adresses de chacun de ses parents, de son droit à être entendu conformément à l’article 1004/2. Un formulaire de réponse est joint à cette information.

§ 4. Si le mineur a déjà été entendu au cours de la procédure ou dans une instance précédente, même devant un autre tribunal, le juge peut ne pas accéder à la demande si aucun élément nouveau ne justifie celle-ci.

§ 5. Lorsque le mineur a demandé l’assistance d’un avocat, une copie de la demande est envoyée à celui-ci s’il a fait choix d’un avocat ou au bâtonnier en vue de la désignation d’un avocat conformément à l’article 508/26.

§ 6. Le mineur est entendu par le juge en un lieu qu’il considère comme approprié. À moins que le juge n’y déroge par une décision motivée, l’entretien a lieu

ontwerp Nr. 5-115 tot wijziging van verschillende bepalingen over het recht van minderjarigen om door de rechter te worden gehoord.

Deze tekst is een verbeterde versie van de tekst van het huidige artikel 172 van het wetsvoorstel. De draagwijdte van dat artikel wordt niet gewijzigd.

Nr. 124 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 174

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 174. In afdeling 7/1, ingevoegd bij artikel 173, wordt een artikel 1004/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 1004/1. § 1. Elke minderjarige heeft het recht gehoord te worden door een rechter inzake ouderlijk gezag, verblijfsrecht en recht op persoonlijke relaties. Hij heeft het recht om te weigeren gehoord te worden.

§ 2. De minderjarige die jonger is dan 12 jaar wordt gehoord op zijn verzoek, op verzoek van de partijen, van het openbaar ministerie of, ambtshalve, van de rechter. De rechter kan, middels een door de omstandigheden van de zaak met redenen omklede beslissing, weigeren de minderjarige die jonger is dan twaalf te horen, behalve wanneer dat verzoek van deze laatste of van het openbaar ministerie uitgaat. Tegen die beslissing van weigering kan geen rechtsmiddel worden aangewend.

§ 3. De minderjarige die twaalf jaar oud is, wordt door de rechter ingelicht, in voorkomend geval, op het adres van elk van zijn ouders, over zijn recht om gehoord te worden in overeenstemming met artikel 1004/2. Bij die informatie wordt een antwoordformulier gevoegd.

§ 4. Indien de minderjarige in de loop van de rechtspleging of in een vorige aanleg reeds is gehoord, zelfs voor een andere rechtbank, is de rechter niet verplicht op het verzoek in te gaan, indien er geen nieuw element is dat een verhoor rechtvaardigt.

§ 5. Wanneer de minderjarige vraagt om bijgestaan te worden door een advocaat, wordt een afschrift van het verzoek aan die advocaat gezonden indien hij een advocaat heeft gekozen, of aan de stafhouder met het oog op de aanwijzing van een advocaat overeenkomstig artikel 508/26.

§ 6. De rechter hoort de minderjarige op een plaats die hij geschikt acht. Tenzij de rechter hier middels een met redenen omklede beslissing van afwijkt, vindt het

hors la présence de quiconque sauf, le cas échéant, la présence de l'avocat du mineur.

Le rapport de l'entretien est joint au dossier de la procédure. Il relate les dires du mineur. Le mineur entendu est informé que les parties pourront prendre connaissance du rapport. Il lui en est fait lecture.

Le rapport n'est signé ni par le mineur, ni par son avocat. Si au cours de l'entretien, le juge estime que le mineur n'a pas le discernement nécessaire, il l'indique dans le rapport.

Les frais occasionnés par l'entretien sont, le cas échéant, partagés entre les parties.

§ 7. L'entretien avec le mineur ne lui confère pas la qualité de partie à la procédure.

Les opinions du mineur sont prises en considération compte tenu de son âge et de son degré de maturité.””

JUSTIFICATION

Le but de l'entretien avec le mineur est de permettre à ce dernier d'exercer son droit à être entendu dans les causes qui concernent l'autorité parentale, le droit d'hébergement et le droit aux relations personnelles (articles 22bis de la Constitution et 12 de la Convention internationale relative aux droits de l'enfant). Par ailleurs, l'entretien doit permettre au magistrat de cerner au mieux l'intérêt de l'enfant, au vu des réponses que celui-ci donnera aux questions périphériques relatives à son mode de vie, à son vécu et à la qualité de ses relations avec l'un et l'autre de ses parents.

À aucun moment, le mineur ne doit avoir l'impression d'être partie prenante au processus décisionnel, "sous peine de faire naître en lui un sentiment à la fois de culpabilité à l'égard du parent fragilisé par une décision judiciaire qui rejette sa demande, et de solidarité avec l'autre parent qui en quelque sorte devrait lui être redevable d'avoir pris son parti"¹.

Aujourd'hui, deux systèmes coexistent selon que la procédure civile se déroule devant le tribunal de la jeunesse ou devant le Président du tribunal de première instance statuant en référé. Dans le premier cas, l'entretien avec le mineur de plus de douze ans est systématique. Dans le second cas, il ne l'est pas.

¹ MASSAGER, N., "Chronique de jurisprudence: droit des personnes et des familles (1999-2004)", *Les dossiers de J.T.*, Larcier, Bruxelles, 2005, p. 583.

onderhoud plaats buiten de aanwezigheid van wie ook, uitgezonderd, in voorkomend geval, de advocaat van de minderjarige.

Het verslag van het onderhoud wordt bij het dossier van de rechtspleging gevoegd. Het verslag geeft weer wat de minderjarige heeft gezegd. De minderjarige wordt geïnformeerd over het feit dat de partijen er kennis van kunnen nemen. Het verslag wordt hem voorgelezen.

Het verslag wordt noch door de minderjarige, noch door zijn advocaat ondertekend. Indien de rechter tijdens het onderhoud vaststelt dat de minderjarige niet over het nodige onderscheidingsvermogen beschikt, maakt hij hiervan melding in het verslag.

De kosten verbonden aan het onderhoud worden, in voorkomend geval, over de partijen verdeeld.

§ 7. Het onderhoud met de minderjarige heeft niet tot gevolg dat hij partij in het geding wordt.

Aan de mening van de minderjarige wordt passend belang gehecht in overeenstemming met zijn leeftijd en maturiteit.””

VERANTWOORDING

Het onderhoud met de minderjarige moet die laatste ertoe in staat te stellen gebruik te maken van zijn recht te worden gehoord in zaken betreffende het ouderlijk gezag, het verblijfsrecht en het recht op persoonlijk contact (artikel 22bis van de Grondwet en artikel 12 van het Verdrag inzake de rechten van het kind). Bovendien kan de magistrat dankzij dat onderhoud het belang van het kind zo goed mogelijk bepalen in het licht van diens antwoorden op gerichte vragen over zijn levenswijze, zijn ervaringen en de kwaliteit van zijn relatie met deze of gene ouder.

In elk geval mag de minderjarige op geen enkel ogenblik de indruk hebben dat hij deelnemende partij is aan het geschil. Het is immers zaak te voorkomen dat de minderjarige een schuldgevoel krijgt jegens de ene ouder die verzwakt raakt door een gerechtelijke beslissing waarbij de eis van die ouder wordt verworpen, of nog dat die minderjarige zich solidair opstelt ten aanzien van de andere ouder, die dan de minderjarige erkentelijk moet zijn omdat hij diens kant heeft gekozen¹.

Vandaag bestaan er twee systemen naast elkaar, naargelang de burgerlijke procedure voor de jeugdrechtbank verloopt, dan wel voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg die zitting houdt in kort geding. Ingeval de minderjarige ouder is dan twaalf jaar, vindt het onderhoud altijd plaats in het eerste geval. In het tweede geval vindt dat onderhoud niet altijd plaats.

¹ MASSAGER, N., "Chronique de jurisprudence: droit des personnes et des familles (1999-2004)", *Les dossiers de J.T.*, Larcier, Brussel, 2005, blz. 583.

Aucun des deux systèmes n'est satisfaisant dès lors qu'un entretien automatique n'est pas toujours justifié, mais que l'absence d'automatisme au civil a parfois pour effet de rendre impossible en pratique un entretien qui se révélerait utile (absence d'information, non connaissance de cette possibilité par le mineur,...).

L'article 1004/1 du Code judiciaire tel qu'il a été adopté par la Commission de la Justice du Sénat dans le cadre de la proposition de loi n° 5-115 — dans une version qui tient compte d'observations formulées par le Conseil d'État, par le Conseil supérieur de la Justice et par les différents intervenants auditionnés tant au Sénat qu'à la Chambre — retient une solution intermédiaire permettant de bénéficier des avantages de chaque système sans en subir les inconvénients. C'est cette solution que reprend le présent amendement.

Celui-ci prévoit que, dans les litiges familiaux civils relatifs à l'autorité parentale, au droit d'hébergement ou au droit aux relations personnelles, tout enfant mineur de plus de douze ans sera automatiquement informé de la possibilité d'être entendu par le juge ainsi que de la possibilité de refuser d'être entendu s'il ne le souhaite pas.

Le juge fera parvenir au mineur un courrier dont le modèle sera établi par arrêté royal, aux adresses de chacun de ses deux parents afin de s'assurer qu'il a bien été touché par cette information. Un formulaire sera joint, de manière à permettre au mineur de répondre facilement au juge quant à sa volonté ou non d'être entendu.

Le mineur de moins de douze ans, pour sa part, sera entendu à sa demande, à la demande d'une des parties, du ministère public ou d'office par le juge. Le juge pourra refuser la demande si elle émane des parties. En revanche, il ne pourra pas la refuser si elle émane du mineur ou du ministère public, sauf si le mineur a déjà été entendu au cours de la procédure ou dans une instance précédente et si aucun élément nouveau ne justifie un entretien. Il n'y a pas lieu de prévoir de recours contre le refus: le mineur ne peut ester en justice et les parties ne peuvent intervenir dans cette demande.

Le nouvel article décrit la manière dont l'entretien doit se dérouler. Celui-ci a lieu, sauf motivation du juge, en présence du seul mineur et éventuellement de son avocat.

Un rapport de l'entretien est rédigé par le magistrat. Pour assurer la sécurité du mineur, le magistrat décide ce qu'il consigne dans ce rapport. Il peut y mentionner qu'il estime que le mineur n'a pas le discernement nécessaire. De manière générale, il informe le mineur que le rapport sera communiqué aux parents, d'une part, que l'avis du mineur n'emportera pas sa décision, d'autre part.

Geen van beide systemen is zaligmakend: een stelselmatig onderhoud is niet altijd gerechtvaardigd, terwijl in burgerlijke zaken een onderhoud dan wel nuttig zou kunnen zijn, maar door het ontbreken van een automatisme niet kan plaatsvinden (bijvoorbeeld wegens een gebrek aan informatie of omdat de minderjarige niet op de hoogte is van de mogelijkheid van een onderhoud enzovoort).

Artikel 1004/1 van het Gerechtelijk Wetboek zoals dat door de Senaatscommissie voor de Justitie is aangenomen in het raam van wetsontwerp nr. 5-115 — in een tekst die rekening houdt met de opmerkingen van de Raad van State, de Hoge Raad voor de Justitie en de diverse betrokken actoren die zowel in de Senaat als in de Kamer zijn gehoord —, kiest voor een tussenoplossing waarmee de voordelen van elk stelsel worden behouden, zonder de nadelen. Dit amendement neemt die oplossing over.

Het bepaalt dat bij familierechtelijke civiele geschillen over het ouderlijk gezag, het verblijfsrecht of het recht op persoonlijk contact, elke minderjarige ouder dan twaalf jaar automatisch zal worden geïnformeerd over de mogelijkheid door de rechter te worden gehoord, alsook over de mogelijkheid dat onderhoud te weigeren als hij dat onderhoud niet wenst.

De rechter zal de minderjarige overeenkomstig een bij koninklijk besluit bepaald model een brief toezenden, op de respectieve adressen van beide ouders, opdat die informatie de minderjarige zeker zou bereiken. Bij de brief zal een formulier worden gevoegd, zodat de minderjarige makkelijk kan aangeven of hij al dan niet door de rechter wenst te worden gehoord.

De minderjarige jonger dan twaalf jaar daarentegen zal worden gehoord op eigen verzoek, op verzoek van een van de partijen, van het openbaar ministerie of op het ambtshalve verzoek van de rechter. De rechter kan het verzoek weigeren ingeval het uitgaat van de partijen. Hij kan het echter niet weigeren als het uitgaat van de minderjarige of het openbaar ministerie, tenzij de minderjarige al in de loop van de rechtspleging of in een vorige aanleg is gehoord en geen enkel nieuw element een onderhoud rechtvaardigt. Tegen de beslissing tot weigering staat geen hoger beroep open: de minderjarige kan niet in rechte optreden en de partijen mogen niet in het verzoek tussenbeide komen.

Dit gewijzigde artikel bepaalt het verloop van het onderhoud. Behoudens met redenen omklede beslissing van de rechter is alleen de minderjarige, al dan niet bijgestaan door zijn advocaat, op het onderhoud aanwezig.

De magistraat stelt van het onderhoud een verslag op. In verband met de veiligheid van de minderjarige beslist de magistraat wat hij in dat verslag opneemt. Hij kan daarin bijvoorbeeld vermelden dat hij oordeelt dat de minderjarige niet het vereiste onderscheidingsvermogen heeft. Over het algemeen zal hij de minderjarige ervan in kennis stellen dat het verslag zal worden bezorgd aan de ouders en dat de mening van de minderjarige geen directe invloed heeft op zijn beslissing.

Le rapport d'entretien est déposé au greffe, où il pourra être consulté par les parties. Celles-ci ont également le droit d'en prendre une copie. La règle actuelle, qui interdit la copie, est en effet restée lettre morte, puisque les parties recopient intégralement au greffe le compte-rendu de l'entretien. Par ailleurs, cette faculté d'obtenir une copie doit permettre aux parties de faire valoir leurs observations par l'intermédiaire de conclusions et donc, de respecter le principe du contradictoire.

Bien entendu, le juge ne prend en considération les éléments de l'entretien avec le mineur qu'en fonction de son âge et de sa capacité de discernement, ainsi que des autres éléments du dossier (rapports d'expertise, enquête sociale,...). En aucun cas, le mineur ne peut être considéré comme partie à la cause.

N° 125 DE M. BROTCORNE

Art. 175

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 175. Dans la même section 7/1, il est inséré un article 1004/2 rédigé comme suit:

“Art. 1004/2. Le Roi établit le modèle de formulaire d'information au mineur. Le formulaire mentionne le droit d'être entendu par le juge, la manière dont l'entretien se déroule, le droit de demander un avocat conformément à l'article 508/26 ainsi que la manière d'accepter ou refuser l'entretien.

Le formulaire mentionne aussi que le rapport de l'entretien est joint au dossier de la procédure, que les parties peuvent en prendre connaissance et que le contenu de ce rapport peut être utilisé au cours de ladite procédure. Il précise que, lorsqu'il entend le mineur, le juge n'est pas tenu de se conformer aux demandes formulées par celui-ci.”

JUSTIFICATION

L'amendement reprend le texte de l'article 1004/2 du Code judiciaire tel qu'il a été adopté par la Commission de la Justice du Sénat dans le cadre de la proposition de loi n° 5-115 “modifiant diverses dispositions relatives au droit des mineurs d'être entendus par le juge”.

Il indique que le formulaire d'information au mineur visé à l'article 1004/1, § 3, nouveau du Code judiciaire est rédigé par le Roi, ceci afin d'assurer l'uniformisation des pratiques dans les différents arrondissements. Un formulaire de réponse, également établi par arrêté royal, est joint à l'information de manière à permettre au mineur de se manifester facilement.

Het verslag van het onderhoud wordt ter griffie ingediend, waar het door de partijen kan worden geraadpleegd. Bovendien kunnen zij er een kopie van nemen. De bestaande regel die het nemen van een kopie verbiedt, is zonder gevolg gebleven, nu de partijen ter griffie integraal een kopie nemen van het verslag van het onderhoud. Aan de hand van een dergelijke kopie kunnen de partijen hun opmerkingen weergeven via de conclusies, waarmee dus het beginsel van het tegensprekelijk debat in acht wordt genomen.

Uiteraard houdt de rechter bij het afwegen van de elementen van het onderhoud met de minderjarige rekening met diens leeftijd en onderscheidingsvermogen, alsook met andere elementen uit het dossier (expertiseverslagen, maatschappelijk onderzoek enzovoort). In ieder geval mag de minderjarige niet als een partij in het geding worden beschouwd.

Nr. 125 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 175

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 175. In dezelfde afdeling 7/1 wordt een artikel 1004/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 1004/2. De Koning stelt het model van informatieformulier voor de minderjarige vast. Het formulier vermeldt het recht om gehoord te worden door de rechter, de manier waarop het onderhoud plaatsvindt, het recht om een advocaat te raadplegen overeenkomstig artikel 508/26 en de manier waarop het onderhoud aanvaard of geweigerd wordt.

Het formulier vermeldt dat het verslag over het onderhoud bij het dossier van de rechtspleging wordt gevoegd, dat de partijen er kennis kunnen van nemen en dat de inhoud van dit verslag tijdens deze rechtspleging gebruikt kan worden. Er wordt eveneens gepreciseerd dat de rechter bij het horen van de minderjarige niet verplicht is zich te schikken naar de door de minderjarige geformuleerde verzoeken.”

VERANTWOORDING

Dit amendement neemt de tekst over van artikel 1004/2 van het Gerechtelijk Wetboek zoals de Senaatscommissie voor de Justitie het heeft aangenomen in het kader van wetsontwerp 5-115 tot wijziging van verschillende bepalingen over het recht van minderjarigen om door de rechter te worden gehoord.

Het geeft aan dat het informatieformulier voor de minderjarige als bedoeld in artikel 1004/1, § 3 (nieuw) van het Gerechtelijk Wetboek wordt opgesteld door de Koning; aldus wordt gezorgd voor de eenvormigmaking van de werkwijzen in de verschillende arrondissementen. Een eveneens bij koninklijk besluit vastgesteld antwoordformulier wordt bij de informatie

Pour que l'information assurée soit loyale, il est prévu d'inscrire dans le formulaire que les parties au procès pourront prendre connaissance du rapport de l'entretien — joint au dossier de la procédure — et en utiliser le contenu, d'une part, que le juge qui entendra le mineur ne sera pas tenu de se conformer à aux demandes de celui-ci, d'autre part.

N° 126 DE M. BROTCORNE

Art. 303

Apporter les modifications suivantes:

1° dans le liminaire, remplacer les mots "alinéa 3" par les mots "alinéa 5";

2° dans le texte proposé, à l'alinéa 1er, in fine, supprimer les mots "soit encore imposer le paiement à plusieurs allocataires chacun pour partie";

3° dans le texte proposé, remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit: "Cette décision produit ses effets le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel elle a été notifiée à l'organisme d'allocations familiales compétent".

JUSTIFICATION

L'amendement apporte une correction d'ordre technique à l'article 303, alinéa 1er, de la proposition de loi. C'est l'alinéa 5 et non l'alinéa 3 qui doit être modifié au sein de l'article 69, § 1er, des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés.

L'amendement entend également tenir compte de deux observations formulées par l'ONAFTS dans son avis écrit du 14 juin 2011.

D'une part, la répartition des allocations familiales auprès de plusieurs attributaires se heurte, en cas de séparation des allocataires, à la question du groupement des enfants bénéficiaires et, partant, au calcul des rangs. D'après l'ONAFTS, cette solution serait impraticable sur le terrain. Il convient donc de la supprimer.

D'autre part, la sécurité juridique impose de veiller à ce que la décision prise par le tribunal produise ses effets seulement le premier jour du mois qui suit la date de sa notification à l'organisme d'allocation familiale, ceci pour éviter recalcul et récupération d'arriérés. L'article 303 de la proposition de loi est adapté en ce sens.

gevoegd om de minderjarige de mogelijkheid te bieden zich makkelijk kenbaar te maken.

Opdat de verstrekte informatie loyaal zou zijn, is erin voorzien dat in het formulier wordt opgenomen dat de bij het geding tussenkomende partijen kennis zullen mogen nemen van het — bij het proceduredossier gevoegde — verslag van het onderhoud, alsmede dat de partijen de inhoud ervan zullen mogen gebruiken, en dat de rechter die de minderjarige zal horen, niet verplicht zal zijn zich te schikken naar diens verzoeken.

Nr. 126 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 303

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° in limine, de woorden "derde lid" vervangen door de woorden "vijfde lid";

2° in de voorgestelde tekst in het eerste lid, in fine, de woorden " , dan wel de gedeeltelijke betaling aan verschillende rechthebbenden op te leggen" weglaten;

3° in de voorgestelde tekst, het tweede lid vervangen door wat volgt: "Deze beslissing heeft uitwerking vanaf de eerste dag van de maand die volgt op die waarin zij ter kennis werd gebracht aan de bevoegde instantie voor kinderbijslag."

VERANTWOORDING

Dit amendement brengt een technische verbetering aan in artikel 303, eerste lid, van het wetsvoorstel. Niet het vijfde, maar het derde lid moet worden gewijzigd in artikel 69, § 1, van de gecoördineerde wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

Voorts beoogt het amendement rekening te houden met twee opmerkingen die de Rijksdienst voor Kinderbijslag (RKW) heeft geformuleerd in zijn advies van 14 juni 2011.

Eenzijds stuit de verdeling van de kinderbijslag over verscheidene rechthebbenden, in geval van scheiding van de bijslaggerechtigden, op het vraagstuk van de groepering van de begunstigde kinderen en, bijgevolg, op de rangberekening. Volgens de RKW ware die oplossing in het veld onwerkbaar. Ze moet dus worden afgeschaft.

Anderzijds gebiedt de rechtszekerheid dat erop wordt toegezien dat de door de rechtbank genomen beslissing pas uitwerking heeft op de eerste dag volgend op de kennisgevingsdatum aan de kinderbijslaginstantie; zulks moet voorkomen dat achterstallen moeten worden herberekend en teruggevorderd. Artikel 303 van het wetsvoorstel wordt in die zin aangepast.

N° 127 DE M. BROTCORNE

Art. 304

Remplacer le § 3 proposé par ce qui suit:

“§ 3. Si l'intérêt de l'enfant l'exige, le père, la mère, l'adoptant, le tuteur officieux, le tuteur, le curateur ou l'attributaire peut faire opposition au paiement à la personne visée aux §§ 1er, 2 ou 2 bis, conformément à l'article 572ter, 3° et 4°, du Code judiciaire”.

JUSTIFICATION

L'article 69, § 3, des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés tel que proposé par l'article 304 de la proposition doit être modifié de manière à renvoyer au nouvel article 572ter du Code judiciaire.

N° 128 DE M. BROTCORNE

Art. 9

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 9. Dans l'article 112 du même Code, remplacé par la loi du 9 mai 2007, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, les mots “tribunal de première instance” sont remplacés par les mots “juge de paix”;

2° le paragraphe 2 est abrogé;

3° le § 3 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Le ministère public est chargé de veiller aux intérêts des personnes présumées absentes. Il est entendu en son avis ou ses réquisitions, conformément aux articles 766, alinéa 2, et 767 du Code judiciaire, sur toutes les demandes qui les concernent.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement part du principe qu'il est préférable de confier au juge de paix l'ensemble des compétences relatives à la présomption d'absence. Deux motifs plaident en ce sens.

Nr. 127 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 304

De voorgestelde § 3 vervangen door wat volgt:

“§ 3. Zo de belangen van het kind dit vereisen, kan de vader, de moeder, de adoptant, de pleegvoogd, de voogd, de curator of de titularis, verzet doen bij de familie- en jeugdrechtbank tegen de betaling aan de persoon als bedoeld in artikel 572ter, 3 en 4°, van het Gerechtelijk Wetboek”.

VERANTWOORDING

Artikel 69, § 3, van de gecoördineerde wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders als voorgesteld bij artikel 304 van het wetsvoorstel moet zo worden gewijzigd dat het verwijst naar het nieuwe artikel 572ter van het Gerechtelijk Wetboek.

Nr. 128 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 9

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 9. In artikel 112 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 9 mei 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1 worden de woorden “rechtbank van eerste aanleg” vervangen door het woord “vrederechter”;

2° paragraaf 2 wordt opgeheven;

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 2. Het openbaar ministerie is ermee belast te waken over de belangen van de vermoedelijk afwezigen. Overeenkomstig de artikelen 766, tweede lid, en 767 van het Gerechtelijk Wetboek wordt het openbaar ministerie gehoord over zijn advies of vorderingen met betrekking tot alle rechtsvorderingen die de afwezigen aangaan.”

VERANTWOORDING

Dit amendement gaat uit van het principe dat het de voorkeur verdient de vrederechter alle bevoegdheden in verband met het vermoeden van afwezigheid te verlenen, en wel om twee redenen.

D'une part, comme le relève le Collège des procureurs généraux (avis du 15 mai 2011 portant sur les questions posées par la Commission de la Chambre des représentants sur les propositions du Conseil supérieur de la Justice le 9 mai 2011, p. 3), la présomption d'absence conduit dans la plupart des cas à intervenir dans la gestion des biens des personnes présumées absentes. Ceci implique l'adoption de mesures relatives à l'administration de ses biens, donc, la désignation d'un administrateur judiciaire. Cette dernière compétence relève déjà du juge de paix (Code civil, art. 113). Il paraît logique de confier aussi à ce dernier le constat de la présomption d'absence à proprement parler.

D'autre part, le juge de paix intervient aujourd'hui déjà dans l'administration des biens de personnes incapables (administration provisoire,...). La proposition de loi entend lui confier l'ensemble du contentieux relatif aux incapables (DOC 53 0682/001, p. 8). Or, le régime de la présomption d'absence présente des similitudes avec le régime des incapables. Il paraît donc cohérent de le confier tout entier au juge de paix.

L'amendement adapte le texte de l'article 9 de la proposition de loi en ce sens.

Il fait état du juge de paix plutôt que du tribunal de première instance dans l'article 112, § 1er, du Code civil.

Il supprime le § 2 du même article, en partant du constat qu'organiser la communication de la décision constatant la présomption d'absence vers le juge de paix devient inutile dans le nouveau régime.

Enfin, il règle le rôle du ministère public en rapport avec le constat de la présomption d'absence.

De ce point de vue, il importe que le rôle du ministère public soit préservé. Ce dernier est le garant du respect de l'ordre public: en vertu de l'article 138*bis* du Code judiciaire, il est tenu d'agir d'office lorsque celui-ci est troublé. En outre, il est chargé de protéger les personnes faibles.

L'actuel article 112, § 3, du Code civil lui confie déjà la mission de protéger les intérêts des présumés absents. Cette disposition est modifiée pour préciser que le ministère public, qui garde bien entendu la possibilité d'être entendu à l'audience s'il l'estime nécessaire, rendra son avis par écrit avant l'audience prévue à l'article 1226 du Code judiciaire, conformément aux articles 766, alinéa 2, et 767 du même Code.

Enerzijds heeft het College van procureurs-generaal (advies van 15 mei 2011 aangaande diverse vragen van de Kamercommissie over de voorstellen van de Hoge Raad voor de Justitie van 9 mei 2011, blz. 3) aangestipt dat het vermoeden van afwezigheid er in de meeste gevallen toe leidt dat wordt opgetreden in het beheer van de goederen van de vermoedelijk afwezigen. Dat houdt in dat maatregelen worden genomen met betrekking tot het beheer van de goederen van de betrokkene, met andere woorden: de aanwijzing van een gerechtelijk bewindvoerder. Die bevoegdheid komt nu al de vrederechter toe (artikel 113 van het Burgerlijk Wetboek). Daarom lijkt het logisch dat ook hij bevoegd wordt voor de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid *an sich*.

Anderzijds treedt de vrederechter vandaag al op in het beheer van de goederen van de onbekwamen (voorlopig bewind,...). Het wetsvoorstel strekt er dan weer toe alle geschillen in verband met de onbekwamen aan de vrederechter toe te vertrouwen (DOC 53 0682/001, blz. 8). Daar komt bij dat de regeling inzake het vermoeden van afwezigheid gelijkenissen vertoont met die inzake de onbekwamen. Het lijkt dus logisch de vrederechter er volledig bevoegd voor te maken.

Het amendement past de tekst van artikel 9 van het wetsvoorstel in die zin aan.

In het amendement wordt verwezen naar de vrederechter, veeleer dan naar de rechtbank van eerste aanleg, zoals thans in artikel 112, § 1, van het Burgerlijk Wetboek.

Voorts wordt § 2 van datzelfde artikel opgeheven. De redenering daarachter is dat het in de nieuwe regeling niet langer nodig is ervoor te zorgen dat de beslissing waarbij het vermoeden van afwezigheid wordt vastgesteld, ter kennis wordt gebracht van de vrederechter.

Tot slot regelt het amendement de rol van het openbaar ministerie in verband met de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid.

Uit dat oogpunt is het van belang de rol van het openbaar ministerie in stand te houden. Het openbaar ministerie waarborgt de eerbiediging van de openbare orde: overeenkomstig artikel 138*bis* van het Gerechtelijk Wetboek moet het ambts-halve optreden wanneer de openbare orde wordt verstoord. Bovendien heeft het tot taak de zwakkeren te beschermen.

Het vigerende artikel 112, § 3, van het Burgerlijk Wetboek draagt het openbaar ministerie reeds op de belangen van de vermoedelijk afwezigen te behartigen. Die bepaling wordt met dit amendement gewijzigd, door te preciseren dat het openbaar ministerie, dat uiteraard de mogelijkheid behoudt ter zitting te worden gehoord zo het dat noodzakelijk acht, schriftelijk zijn advies moet uitbrengen vóór de in artikel 1226 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde zitting en overeenkomstig de artikelen 766, tweede lid, en 767 van hetzelfde Wetboek.

N° 129 DE M. BROTCORNE

Art. 10

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 10. Dans l’article 113, § 1er, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 9 mai 2007, les mots “Lorsque le tribunal de première instance” sont remplacés par les mots “Lorsqu’il”.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement part du principe qu’il est préférable de confier au juge de paix l’ensemble des compétences relatives à la présomption d’absence. Deux motifs plaident en ce sens.

D’une part, comme le relève le Collège des procureurs généraux (avis du 15 mai 2011 portant sur les questions posées par la Commission de la Chambre des représentants sur les propositions du Conseil supérieur de la Justice le 9 mai 2011, p. 3), la présomption d’absence conduit dans la plupart des cas à intervenir dans la gestion des biens des personnes présumées absentes. Ceci implique l’adoption de mesures relatives à l’administration de ses biens, donc, la désignation d’un administrateur judiciaire. Cette dernière compétence relève déjà du juge de paix (Code civil, art. 113). Il paraît logique de confier aussi à ce dernier le constat de la présomption d’absence à proprement parler.

D’autre part, le juge de paix intervient aujourd’hui déjà dans l’administration des biens de personnes incapables (administration provisoire,...). La proposition de loi entend lui confier l’ensemble du contentieux relatif aux incapables (DOC 53 0682/001, p. 8). Or, le régime de la présomption d’absence présente des similitudes avec le régime des incapables. Il paraît donc cohérent de le confier tout entier au juge de paix.

L’amendement adapte le texte de l’article 10 de la proposition de loi en ce sens.

N° 130 DE M. BROTCORNE

Art. 11

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 11. Dans l’article 114, § 2, alinéa 2, 1°, du même Code, remplacé par la loi du 9 mai 2007, les mots “tribunal de première instance” sont remplacés par les mots “juge de paix”.”

Nr. 129 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 10

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 10 In artikel 113, § 1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 9 mei 2007, worden de woorden “Wanneer de rechtbank van eerste aanleg” vervangen door de woorden “Wanneer hij”.”

VERANTWOORDING

Dit amendement gaat uit van het principe dat het de voorkeur verdient de vrederechter alle bevoegdheden in verband met het vermoeden van afwezigheid te verlenen, en wel om twee redenen.

Eenzijds heeft het College van procureurs-generaal (advies van 15 mei 2011 aangaande diverse vragen van de Kamercommissie over de voorstellen van de Hoge Raad voor de Justitie van 9 mei 2011, blz. 3) aangestipt dat het vermoeden van afwezigheid er in de meeste gevallen toe leidt dat wordt opgetreden in het beheer van de goederen van de vermoedelijk afwezigen. Dat houdt in dat maatregelen worden genomen met betrekking tot het beheer van de goederen van de betrokkene, met andere woorden: de aanwijzing van een gerechtelijk bewindvoerder. Die bevoegdheid komt nu al de vrederechter toe (artikel 113 van het Burgerlijk Wetboek). Daarom lijkt het logisch dat ook hij bevoegd wordt voor de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid an sich.

Anderzijds treedt de vrederechter vandaag al op in het beheer van de goederen van de onbekwamen (voorlopig bewind,...). Het wetsvoorstel strekt er dan weer toe alle geschillen in verband met de onbekwamen aan de vrederechter toe te vertrouwen (DOC 53 0682/001, blz. 8). Daar komt bij dat de regeling inzake het vermoeden van afwezigheid gelijkenissen vertoont met die inzake de onbekwamen. Het lijkt dus logisch de vrederechter er volledig bevoegd voor te maken.

Het amendement past de tekst van artikel 10 van het wetsvoorstel in die zin aan.

Nr. 130 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 11

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art 11. In artikel 114, § 2, tweede lid, 1°, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 9 mei 2007, worden de woorden “rechtbank van eerste aanleg” vervangen door het woord “vrederechter”.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement part du principe qu'il est préférable de confier au juge de paix l'ensemble des compétences relatives à la présomption d'absence. Deux motifs plaident en ce sens.

D'une part, comme le relève le Collège des procureurs généraux (avis du 15 mai 2011 portant sur les questions posées par la Commission de la Chambre des représentants sur les propositions du Conseil supérieur de la Justice le 9 mai 2011, p. 3), la présomption d'absence conduit dans la plupart des cas à intervenir dans la gestion des biens des personnes présumées absentes. Ceci implique l'adoption de mesures relatives à l'administration de ses biens, donc, la désignation d'un administrateur judiciaire. Cette dernière compétence relève déjà du juge de paix (Code civil, art. 113). Il paraît logique de confier aussi à ce dernier le constat de la présomption d'absence à proprement parler.

D'autre part, le juge de paix intervient aujourd'hui déjà dans l'administration des biens de personnes incapables (administration provisoire,...). La proposition de loi entend lui confier l'ensemble du contentieux relatif aux incapables (DOC 53 0682/001, p. 8). Or, le régime de la présomption d'absence présente des similitudes avec le régime des incapables. Il paraît donc cohérent de le confier tout entier au juge de paix.

L'amendement adapte le texte de l'article 11 de la proposition de loi en ce sens.

N° 131 DE M. BROTCORNE

Art. 12

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 12. Dans l'article 117, § 1er, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 9 mai 2007, les mots “tribunal de première instance” sont remplacés par les mots “juge de paix”.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement part du principe qu'il est préférable de confier au juge de paix l'ensemble des compétences relatives à la présomption d'absence. Deux motifs plaident en ce sens.

D'une part, comme le relève le Collège des procureurs généraux (avis du 15 mai 2011 portant sur les questions posées par la Commission de la Chambre des représentants sur les propositions du Conseil supérieur de la Justice le 9 mai 2011, p. 3), la présomption d'absence conduit dans la plupart des cas à intervenir dans la gestion des biens des personnes présumées absentes. Ceci implique l'adoption de mesures relatives à l'administration de ses biens, donc,

VERANTWOORDING

Dit amendement gaat uit van het principe dat het de voorkeur verdient de vrederechter alle bevoegdheden in verband met het vermoeden van afwezigheid te verlenen, en wel om twee redenen.

Eenzijds heeft het College van procureurs-generaal (advies van 15 mei 2011 aangaande diverse vragen van de Kamercommissie over de voorstellen van de Hoge Raad voor de Justitie van 9 mei 2011, blz. 3) aangestipt dat het vermoeden van afwezigheid er in de meeste gevallen toe leidt dat wordt opgetreden in het beheer van de goederen van de vermoedelijk afwezigen. Dat houdt in dat maatregelen worden genomen met betrekking tot het beheer van de goederen van de betrokkene, met andere woorden: de aanwijzing van een gerechtelijk bewindvoerder. Die bevoegdheid komt nu al de vrederechter toe (artikel 113 van het Burgerlijk Wetboek). Daarom lijkt het logisch dat ook hij bevoegd wordt voor de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid an sich.

Anderzijds treedt de vrederechter vandaag al op in het beheer van de goederen van de onbekwamen (voorlopig bewind,...). Het wetsvoorstel strekt er dan weer toe alle geschillen in verband met de onbekwamen aan de vrederechter toe te vertrouwen (DOC 53 0682/001, blz. 8). Daar komt bij dat de regeling inzake het vermoeden van afwezigheid gelijkenissen vertoont met die inzake de onbekwamen. Het lijkt dus logisch de vrederechter er volledig bevoegd voor te maken.

Het amendement past de tekst van artikel 11 van het wetsvoorstel in die zin aan.

Nr. 131 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 12

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art 12. In artikel 117, § 1, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 9 mei 2007, worden de woorden “rechtbank van eerste aanleg” vervangen door het woord “vrederechter”.”

VERANTWOORDING

Dit amendement gaat uit van het principe dat het de voorkeur verdient de vrederechter alle bevoegdheden in verband met het vermoeden van afwezigheid te verlenen, en wel om twee redenen.

Eenzijds heeft het College van procureurs-generaal (advies van 15 mei 2011 aangaande diverse vragen van de Kamercommissie over de voorstellen van de Hoge Raad voor de Justitie van 9 mei 2011, blz. 3) aangestipt dat het vermoeden van afwezigheid er in de meeste gevallen toe leidt dat wordt opgetreden in het beheer van de goederen van de vermoedelijk afwezigen. Dat houdt in dat maatregelen worden genomen met betrekking tot het beheer van de goederen

la désignation d'un administrateur judiciaire. Cette dernière compétence relève déjà du juge de paix (Code civil, art. 113). Il paraît logique de confier aussi à ce dernier le constat de la présomption d'absence à proprement parler.

D'autre part, le juge de paix intervient aujourd'hui déjà dans l'administration des biens de personnes incapables (administration provisoire,...). La proposition de loi entend lui confier l'ensemble du contentieux relatif aux incapables (DOC 53 0682/001, p. 8). Or, le régime de la présomption d'absence présente des similitudes avec le régime des incapables. Il paraît donc cohérent de le confier tout entier au juge de paix.

L'amendement adapte le texte de l'article 12 de la proposition de loi en ce sens.

N° 132 DE M. BROTCORNE

Art. 199

Remplacer l'article par ce qui suit:

“Art. 199. Dans l'article 1226 du même Code, remplacé par la loi du 5 mai 2007, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 2, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1er et 2:

“Lorsque la demande est fondée sur l'article 112 du Code civil, la requête ainsi que toutes les pièces dûment inventoriées sont déposées en double exemplaire à la justice de paix. Dès leur dépôt, le greffier en communie un exemplaire au ministère public.”;

2° le § 3 est complété par l'alinéa suivant:

“Lorsque la demande est fondée sur l'article 112 du Code civil, le juge de paix statue, le ministère public préalablement entendu en son avis ou ses réquisitions.”.

JUSTIFICATION

Les amendements déposés par le même auteur en rapport avec les articles 9 à 12 de la proposition de loi partent du principe qu'il est préférable de confier au juge de paix l'ensemble des compétences relatives à la présomption d'absence.

Ceci suppose d'adapter la nécessaire intervention du ministère public en la matière.

van de betrokkene, met andere woorden: de aanwijzing van een gerechtelijk bewindvoerder. Die bevoegdheid komt nu al de vrederechter toe (artikel 113 van het Burgerlijk Wetboek). Daarom lijkt het logisch dat ook hij bevoegd wordt voor de vaststelling van het vermoeden van afwezigheid *an sich*.

Anderzijds treedt de vrederechter vandaag al op in het beheer van de goederen van de onbekwamen (voorlopig bewind,...). Het wetsvoorstel strekt er dan weer toe alle geschillen in verband met de onbekwamen aan de vrederechter toe te vertrouwen (DOC 53 0682/001, blz. 8). Daar komt bij dat de regeling inzake het vermoeden van afwezigheid gelijkenissen vertoont met die inzake de onbekwamen. Het lijkt dus logisch de vrederechter er volledig bevoegd voor te maken.

Het amendement past de tekst van artikel 12 van het wetsvoorstel in die zin aan.

Nr. 132 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 199

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 199. In artikel 1226 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 5 mei 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 2 wordt het volgende lid ingevoegd tussen het eerste en het tweede lid:

“Wanneer het verzoek gebaseerd is op artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, worden het verzoekschrift en alle naar behoren geïnventariseerde stukken in tweevoud neergelegd bij het vrederecht. Zodra die neerlegging is geschied, bezorgt de griffier een exemplaar ervan aan het openbaar ministerie.”;

2° paragraaf 3 wordt aangevuld met het volgende lid:

“Wanneer het verzoek is gebaseerd op artikel 112 van het Burgerlijk Wetboek, doet de vrederechter uitspraak nadat hij eerst het advies en de vorderingen van het openbaar ministerie heeft gehoord.”.

VERANTWOORDING

De door dezelfde indiener ingediende amendementen op de artikelen 9 tot 12 van het wetsvoorstel gaan uit van het principe dat het de voorkeur verdient de vrederechter alle bevoegdheden in verband met het vermoeden van afwezigheid te verlenen.

Het gevolg daarvan is dat het noodzakelijke optreden terzake van het openbaar ministerie moet worden aangepast.

L'amendement rencontre la demande du Collège des procureurs généraux de prévoir un mode d'intervention du ministère public qui permette à celui-ci de remplir sa mission sans pour autant devoir impérativement être présent aux audiences du juge de paix.

Il prévoit la communication au Ministère public d'un double de la requête et de toutes les pièces à l'appui de celle-ci dès le dépôt auprès de la justice de paix, tout en indiquant que le Ministère public est entendu "en son avis ou ses réquisitions".

N° 133 DE M. BROTCORNE

Art. 200

Remplacer cet article par ce qui suit:

"Art. 200. Dans l'article 1227, § 3, du même Code, remplacé par la loi du 9 mai 2007, l'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit:

"Lorsque la demande est fondée sur l'article 113, § 2, ou 117, § 1er, du Code civil, le juge de paix statue, le ministère public préalablement entendu en son avis ou ses réquisitions"."

JUSTIFICATION

Les amendements déposés par le même auteur en rapport avec les articles 9 à 12 de la proposition de loi partent du principe qu'il est préférable de confier au juge de paix l'ensemble des compétences relatives à la présomption d'absence.

Ceci suppose d'adapter la nécessaire intervention du ministère public en la matière.

L'amendement rencontre la demande du Collège des procureurs généraux de prévoir un mode d'intervention du ministère public qui permette à celui-ci de remplir sa mission sans pour autant devoir impérativement être présent aux audiences du juge de paix.

Il prévoit la communication au ministère public d'un double de la requête et de toutes les pièces à l'appui de celle-ci dès le dépôt auprès de la justice de paix, tout en indiquant que le ministère public est entendu "en son avis ou ses réquisitions".

Christian BROTCORNE (cdH)

Het amendement komt tegemoet aan het verzoek van het College van procureurs-generaal om ervoor te zorgen dat het openbaar ministerie dusdanig kan optreden dat het zijn taak kan vervullen zonder echter verplicht aanwezig te moeten zijn op de zittingen van de vrederechter.

Daarom wordt bepaald dat het openbaar ministerie een dubbel exemplaar krijgt van het verzoekschrift en van alle stukken ter staving daarvan, zodra het verzoekschrift bij het vredegerecht is neergelegd. Tegelijk wordt bepaald dat de vrederechter het openbaar ministerie moet horen aangaande zijn advies of vordering.

Nr. 133 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 200

Dit artikel vervangen door wat volgt:

"Art. 200. In artikel 1227, § 3, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 9 mei 2007, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Wanneer het verzoek is gebaseerd op artikel 113, § 2, of 117, § 1, van het Burgerlijk Wetboek, doet de vrederechter uitspraak nadat hij eerst het advies en de vorderingen van het openbaar ministerie heeft gehoord"."

VERANTWOORDING

De door dezelfde indiener ingediende amendementen op de artikelen 9 tot 12 van het wetsvoorstel gaan uit van het principe dat het de voorkeur verdient de vrederechter alle bevoegdheden in verband met het vermoeden van afwezigheid te verlenen.

Het gevolg daarvan is dat het noodzakelijke optreden terzake van het openbaar ministerie moet worden aangepast.

Het amendement komt tegemoet aan het verzoek van het College van procureurs-generaal om ervoor te zorgen dat het openbaar ministerie dusdanig kan optreden dat het zijn taak kan vervullen zonder echter verplicht aanwezig te moeten zijn op de zittingen van de vrederechter.

Daarom wordt bepaald dat het openbaar ministerie een dubbel exemplaar krijgt van het verzoekschrift en van alle stukken ter staving daarvan, zodra het verzoekschrift bij het vredegerecht is neergelegd. Tegelijk wordt bepaald dat de vrederechter het openbaar ministerie moet horen aangaande zijn advies of vordering.

N° 134 DE MME **BECQ**
(sous-amendement à l'amendement n° 53)

Art. 148

Apporter les modifications suivantes:

1/ dans le texte proposé, remplacer les mots “trois ans” par les mots “un an”;

2/ compléter le texte proposé par ce qui suit:

“La preuve de la cohabitation d'un an est fournie au moyen d'un extrait du registre de la population.”.

JUSTIFICATION

Nous estimons qu'une cohabitation durable et affective d'une durée d'un an est suffisante. Ce délai est également retenu pour déterminer le tarif des droits de succession en Région flamande (voir l'article 48 du Code des droits de succession). Un délai de trois ans tel que le prévoit l'article 343 du Code civil pour déterminer la compétence matérielle du tribunal de la famille est excessif.

Le présent amendement précise également que la preuve de la cohabitation d'un an est fournie au moyen d'un extrait du registre de la population. Une disposition similaire figure aux articles 2 et 5 de la loi du 13 avril 2011 modifiant, en ce qui concerne les coparents, la législation afférente au congé de paternité.

N° 135 DE MME **BECQ**

Art. 74

Dans le texte néerlandais du 1°, remplacer les mots “in het tweede en derde lid” par les mots “in de eerste paragraaf”.

JUSTIFICATION

Traduction néerlandaise correcte.

Nr. 134 VAN MEVROUW **BECQ**
(subamendement op amendement Nr. 53)

Art. 148

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1/ in de voorgestelde tekst, de woorden “drie jaar” vervangen door de woorden “een jaar”;

2/ de voorgestelde tekst aanvullen met de volgende zin:

“Het bewijs van een jaar samenwoning wordt geleverd aan de hand van een uittreksel uit het bevolkingsregister;”.

VERANTWOORDING

Wij achten een termijn van één jaar duurzame en affectieve samenwoning voldoende. Deze termijn wordt ook gehanteerd bij de bepaling van het tarief van de successierechten in het Vlaams gewest (zie artikel 48 W. succ.). Een termijn van drie jaar als bepaald in artikel 343BW is voor de bepaling van de materiële bevoegdheid van de familierechtbank te zwaar.

Verder bepaald dit amendement nader dat het bewijs van een jaar samenwoning wordt geleverd aan de hand van een uittreksel uit het bevolkingsregister. Een soortgelijke bepaling is te vinden in artikel 2 en 5 van de wet van 13 april 2011 tot wijziging, wat betreft de meedouders, van de wetgeving inzake het geboorteverlof.

Nr. 135 VAN MEVROUW **BECQ**

Art. 74

In de Nederlandse tekst van punt 1°, de woorden “in het tweede en derde lid” vervangen door de woorden “in de eerste paragraaf”.

VERANTWOORDING

Correcte vertaling.

N° 136 DE MME BECQ

Art. 238

Dans le texte néerlandais de l'article 1253ter/4, § 2, alinéa 2, 1°, proposé, remplacer le mot "ouders" par le mot "echtgenoten".

JUSTIFICATION

La traduction néerlandaise correcte du mot "époux" est "echtgenoten" et non "ouders".

N° 137 DE MME BECQ

Art. 233

Remplacer le texte proposé par ce qui suit:

"CHAPITRE Xbis. Des demandes des parents, des époux, des cohabitants légaux et des cohabitants de fait relatives à leurs droits et devoirs respectifs".

JUSTIFICATION

Les cohabitants légaux n'ont pas de régime matrimonial. L'intitulé est trompeur sur ce point.

En outre, les litiges entre cohabitants de fait doivent également être tranchés par le tribunal de la famille. Nous estimons que la nature du litige doit être déterminante, quels que soient les droits et devoirs respectifs qui sont associés au statut de cohabitants.

N° 138 DE MME BECQ

Art. 235

Remplacer l'article 1253ter/1 proposé par ce qui suit:

"Art. 1253ter/1. Dès que la première demande concernant les affaires visées à l'article 1253ter/4, § 2, 1° à 4° est introduite, le greffier informe les parties de la possibilité de médiation en leur envoyant immédiatement le texte des articles 1730 à 1737, accompagné d'une brochure d'information, rédigée par le ministre qui a la Justice dans ses attributions, sur la médiation et toutes les autres possibilités qui s'offrent à elles

Nr. 136 VAN MEVROUW BECQ

Art. 238

In de Nederlandse tekst van het voorgestelde artikel 1253ter/4, § 2, tweede lid, 1°, het woord "ouders" vervangen door het woord "echtgenoten".

VERANTWOORDING

De correcte vertaling van het woord "époux" is "echtgenoten" en niet "ouders".

Nr. 137 VAN MEVROUW BECQ

Art. 233

De voorgestelde tekst vervangen als volgt:

"HOOFDSTUK Xbis. Vorderingen van ouders, echtgenoten, wettelijk samenwonenden en feitelijk samenwonenden betreffende hun wederzijdse rechten en plichten".

VERANTWOORDING

Wettelijk samenwonenden hebben geen huwelijksvermogensstelsel. Het opschrift is op dit punt misleidend.

Bovendien dienen geschillen tussen feitelijk samenwonenden ook te worden beslecht door de familierechtbank. Indieners zijn van oordeel dat de aard van het geschil doorslaggevend moet zijn, ongeacht de wederzijdse rechten en plichten die zijn verbonden aan het statuut van samenwonen.

Nr. 138 VAN MEVROUW BECQ

Art. 235

Het voorgestelde artikel 1253ter/1 vervangen als volgt:

"Art. 1253ter/1. Zodra de eerste vordering in de zaken genoemd in artikel 1253ter/4, § 2, 1° tot 4° is ingesteld, licht de griffier de partijen in over de mogelijkheid tot bemiddeling door hen onverwijld de tekst van de artikelen 1730 tot 1737 te sturen samen met een door de minister bevoegd voor Justitie opgestelde informatiebrochure over bemiddeling en alle andere alternatieve mogelijkheden tot beëindiging van een geschil, alsook

pour terminer une contestation, ainsi que de la liste des médiateurs agréés spécialisés en matière familiale et établis dans l'arrondissement judiciaire concerné."

JUSTIFICATION

Le présent amendement tend à remplacer les séances d'information obligatoires sur la médiation par la communication d'informations sur l'existence et l'utilité de la médiation, par analogie avec ce qui a été prévu en cas de divorce par la loi du 5 avril 2011, et d'informations sur d'autres parcours pour terminer une contestation, comme des accords et d'autres dispositions (prises ou non devant la chambre des conciliations).

Nous estimons que les séances d'information obligatoires entraînent des coûts inutiles et n'atteignent pas leur objectif, surtout en ce qui concerne les séances collectives. Il suffit que les parties disposent d'assez d'informations sur les possibilités permettant de terminer leur contestation pour faire un choix éclairé.

N° 139 DE MME BECQ

Art. 235/1 (nouveau)

Insérer un article 235/1 rédigé comme suit:

"Art. 235/1. Dans le même Code, il est inséré un article 1253ter/1bis rédigé comme suit:

"Art. 1253ter/1bis. Dans toutes les causes visées à l'article 1253ter/4, § 2, 1° à 4°, les parties sont tenues de comparaître en personne à l'audience d'introduction. Les parties peuvent être ou non assistées d'un avocat. En cas de circonstances exceptionnelles, le juge peut autoriser une dérogation à la comparution personnelle des parties.

Le juge donne aux parties toutes les informations utiles sur la procédure, tente de les concilier et examine les possibilités de recourir à la conciliation.

Le juge informe les parties de l'existence et de l'utilité de la médiation et leur fournit toutes les informations utiles à ce sujet au moyen de la brochure d'information visée à l'article 1253ter/1 ainsi que de la liste des médiateurs agréés spécialisés en matière familiale et établis dans l'arrondissement judiciaire concerné. Il informe en outre les parties de la possibilité de suivre une séance d'information individuelle ou collective concernant la médiation organisée par un médiateur agréé.

de lijst van de erkende bemiddelaars die zijn gespecialiseerd in familiezaken en zijn gevestigd in het betrokken gerechtelijk arrondissement."

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt de verplichte informatiesessies inzake bemiddeling te vervangen door een informatieverstrekking over het bestaan en het nut van bemiddeling zoals die ook werd ingevoerd bij echtscheidingen door de wet van 5 april 2011, aangevuld met informatie over andere trajecten om een geschil te beëindigen zoals akkoorden en schikkingen (al dan niet bereikt voor de verzoeningskamer).

Indieners zijn van oordeel dat verplichte informatiesessies onnodige kosten met zich meebrengen en hun doel voorbijschieten, vooral wat betreft de collectieve sessies. Het volstaat dat partijen beschikken over voldoende informatie over de mogelijkheden die bestaan om hun geschil te beëindigen. Daardoor kunnen ze een goed geïnformeerde keuze maken.

NR. 139 VAN MEVROUW BECQ

Art. 235/1 (nieuw)

Een artikel 235/1 invoegen, luidende:

"Art. 235/1. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 1253ter/1bis ingevoegd, luidende:

"Art. 1253ter/1bis. In alle zaken bedoeld in artikel 1253ter/4, § 2, 1° tot 4° dienen de partijen in persoon te verschijnen op de inleidingszitting. De partijen verschijnen al dan niet in aanwezigheid van een advocaat. De rechter kan in geval van uitzonderlijke omstandigheden een afwijking toestaan op de persoonlijke verschijning van partijen.

De rechter verstrekt partijen alle nuttige inlichtingen over de rechtspleging, poogt hen te verzoenen en onderzoekt de mogelijkheden om minnelijke schikkingen te treffen.

De rechter wijst de partijen op het bestaan en het nut van bemiddeling en verstrekt hen alle nuttige informatie hieromtrent aan de hand van de informatiebrochure bedoeld in artikel 1253ter/1 alsook de lijst van erkende bemiddelaars die zijn gespecialiseerd in familiezaken en gevestigd zijn in het betrokken gerechtelijk arrondissement. Hij wijst partijen bovendien op de mogelijkheid om een individuele of een collectieve informatiesessie inzake bemiddeling georganiseerd door een erkende bemiddelaar te volgen.

Moyennant accord de toutes les parties, le juge peut remettre l'affaire à une date déterminée, qui ne peut excéder le délai de trois mois fixé à l'article 1734, afin d'offrir aux parties la possibilité d'examiner si des accords peuvent être conclus ou si une médiation peut offrir une solution au litige. L'affaire peut être reprise plus tôt, sur demande écrite d'une des parties.

Si le demandeur ne comparaît pas en personne, il est, sauf circonstances exceptionnelles, déchu de sa demande. Si le défendeur ne comparaît pas en personne, le juge peut, sauf circonstances exceptionnelles, soit rendre un jugement par défaut, soit remettre l'affaire à un mois. Dans ce dernier cas, un nouveau pli judiciaire sera envoyé au défendeur. Si à cette nouvelle audience, le défendeur ne comparaît toujours pas, le jugement sera réputé contradictoire.

En cas d'accord des parties rédigé par un avocat, un notaire ou un médiateur agréé sur toutes les demandes formulées dans l'acte introductif d'instance, la comparution personnelle des parties n'est pas requise et le juge homologue l'accord des parties, pour autant que celui-ci ne soit pas manifestement contraire à l'intérêt de l'enfant. Toutefois, même dans ce cas, le juge peut toujours ordonner la comparution personnelle des parties, soit d'initiative, soit à la demande du ministère public."

JUSTIFICATION

Le présent amendement impose la comparution personnelle lors de la première audience. Il s'agit d'affaires portant sur des mesures qui concernent les enfants ou les parties entre elles. Une exception est prévue pour les affaires dans lesquelles un accord a déjà été trouvé concernant toutes les demandes ou en cas de circonstances exceptionnelles.

Le juge informe les parties sur les possibilités de solution: accords, médiation, conciliation ou règlement. Le présent amendement donne aux parties la marge nécessaire pour prendre connaissances de ces possibilités de solution, de manière à ce qu'elles puissent choisir en connaissance de cause. De cette manière, la procédure est faite sur mesure pour les parties et leur litige. On laisse aux parties la liberté de choisir, en connaissance de cause, quel est le parcours qu'elles considèrent comme le meilleur.

En matière familiale, nous considérons que la comparution personnelle lors de la première audience a beaucoup d'importance. Pour le juge aussi, il est important de se faire une idée des parties et d'examiner les possibilités avec elles. C'est pour cette raison que des sanctions sont prévues en cas de méconnaissance de cette obligation.

Mits akkoord van alle partijen verdaagt de rechter de zaak naar een vaste datum die de termijn van drie maanden zoals bepaald in artikel 1734 niet mag overschrijden, teneinde partijen de mogelijkheid te bieden na te gaan of er akkoorden gesloten kunnen worden dan wel of bemiddeling een oplossing zou kunnen bieden aan partijen. De zaak kan op schriftelijk verzoek van één van de partijen op een vroegere datum worden hernomen.

Indien de eiser niet in persoon verschijnt, wordt hij, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, van zijn eis vervallen verklaard. Indien de verweerder niet in persoon verschijnt kan de rechter, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, een vonnis bij verstek uitspreken, of de zaak uitstellen op één maand. In dat laatste geval zal er een nieuwe gerechtsbrief worden verstuurd naar de verweerder. Indien de verweerder opnieuw niet verschijnt op deze nieuwe zitting wordt het vonnis geacht te zijn genomen op tegenspraak.

In geval van akkoord over alle vorderingen geformuleerd in de akte van rechtsingang, opgesteld door een advocaat, notaris of een erkend bemiddelaar wordt de persoonlijke verschijning van partijen niet vereist en homologeert de rechter het akkoord van partijen voor zover dit niet kennelijk strijdig is met het belang van het kind. De rechter kan echter steeds de persoonlijke verschijning van de partijen bevelen, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van het openbaar ministerie."

VERANTWOORDING

Dit amendement verplicht de persoonlijke verschijning op de eerste zitting. Het betreffen zaken die verband houden met maatregelen over de kinderen of tussen de partijen onderling. Een uitzondering wordt gemaakt voor die zaken waarin reeds een akkoord tot stand kwam over alle vorderingen of in geval van uitzonderlijke omstandigheden.

De rechter informeert de partijen over de oplossingsmogelijkheden: akkoorden, bemiddelen, schikken dan wel beslechting. Dit amendement staat aan de partijen de nodige ruimte toe om kennis te nemen van deze oplossingsmogelijkheden zodat zij een goed geïnformeerde keuze kunnen maken. Op die manier wordt de procedure op maat van de partijen en hun geschil gemaakt. Aan partijen wordt de vrije geïnformeerde keuze gelaten welk traject volgens hen het beste is.

In familiezaken achten de indieners de persoonlijke verschijning op de eerste zitting van groot belang. Ook voor de rechter is het van belang om een indruk te krijgen van de partijen en samen met hen de mogelijkheden te onderzoeken. Om die reden worden er sancties bepaald bij miskenning van deze verplichting.

N° 140 DE MME BECQ

Art. 236

Remplacer l'article 1253ter/2, proposé, par ce qui suit:

“Art. 1253ter/2. Sans préjudice de l'article 1253ter/1bis, les parties sont tenues, dans toutes les causes concernant des mineurs, de comparaître en personne à l'audience où sont discutées les questions concernant le mineur et aux audiences de plaidoiries.

Si une audience ne concerne que la mise en état de la cause, l'alinéa 1er n'est pas d'application.

Les parties peuvent être ou non assistées d'un avocat.

En cas de circonstances exceptionnelles, le juge peut autoriser une dérogation à la comparution personnelle des parties.

L'article 1253ter/1bis, alinéas 5 et 6, est applicable par analogie.”

JUSTIFICATION

Adaptation à la lumière de l'amendement précédent en ce qui concerne l'insertion d'un article 235/1. L'obligation de comparaître en personne à toutes les audiences dans les causes concernant des mineurs, à l'exception de l'audience qui ne concerne que la mise en état de la cause, reste maintenue.

N° 141 DE MME BECQ

Art. 237

Remplacer l'article 1253ter/3 proposé par ce qui suit:

“Art. 1253ter/3. § 1er. “Si les parties, dans les causes visées à l'article 1253ter/4, § 2, 1° à 4°, ne sont pas parvenues à un accord, le juge les entend sur leur litige.

Sans préjudice de l'article 1253ter/2, le juge peut, en tout état de cause, ordonner aux parties de comparaître en personne, à la demande d'une des parties ou du ministère public, ou s'il l'estime utile, notamment afin de concilier les parties ou d'apprécier l'opportunité d'un accord. Le juge peut proposer aux parties d'examiner si une conciliation ou une médiation est possible.

Nr. 140 VAN MEVROUW BECQ

Art. 236

Het voorgestelde artikel 1253ter/2 vervangen als volgt:

“Art. 1253ter/2. Onverminderd artikel 1253ter/1bis dienen de partijen in alle zaken die betrekking hebben op minderjarigen in persoon te verschijnen op de zitting waarop de vragen aangaande de kinderen worden besproken én op de pleitzittingen.

Het eerste lid is niet van toepassing indien de zitting enkel de instaatstelling van de zaak betreft.

De partijen verschijnen al dan niet in aanwezigheid van een advocaat.

De rechter kan in geval van uitzonderlijke omstandigheden een afwijking toestaan op de persoonlijke verschijning van partijen.

Artikel 1253ter/1bis, vijfde en zesde lid zijn van overeenkomstige toepassing.”

VERANTWOORDING

Aanpassing in het licht van het vorige amendement m.b.t. de invoeging van een artikel 235/1. De verplichting tot persoonlijke verschijning op alle zittingen in zaken die betrekking hebben op minderjarigen, met uitzondering van de zitting die enkel de instaatstelling van de zaak betreft, blijft behouden.

Nr. 141 VAN MEVROUW BECQ

Art. 237

Het voorgestelde artikel 1253ter/3 vervangen als volgt:

“Art. 1253ter/3. § 1. Indien de partijen in de zaken genoemd in artikel 1253ter/4, § 2, 1° tot 4°, niet tot een akkoord zijn gekomen, hoort de rechter de partijen betreffende hun geschil.

Onverminderd artikel 1253ter/2 kan de rechter de partijen in elke stand van het geding gelasten persoonlijk te verschijnen, op verzoek van een van de partijen of van het openbaar ministerie, dan wel als hij het nuttig acht, met name teneinde partijen met elkaar te verzoenen of de relevantie na te gaan van een akkoord. De rechter kan partijen voorstellen om de mogelijkheid van een minnelijke schikking of bemiddeling te onderzoeken.

Si le demandeur ne comparaît pas en personne, il est, sauf circonstances exceptionnelles, déchu de sa demande. Si le défendeur ne comparaît pas en personne, le juge peut, sauf circonstances exceptionnelles, soit rendre un jugement par défaut, soit remettre l'affaire à un mois. Dans ce dernier cas, un nouveau pli judiciaire sera envoyé au défendeur. Si à cette nouvelle audience, le défendeur ne comparaît toujours pas, le jugement sera réputé contradictoire.

§ 2. À la demande, même verbale, de l'une d'elles, de conciliation sur une matière visée à l'article 1253ter/4, § 2, 1° à 4°, les parties sont convoquées par pli judiciaire, à comparaître dans le délai ordinaire des citations, aux lieu, jour et heure fixés par le juge. La lettre précise explicitement si la comparution personnelle des parties est requise.

Il est dressé procès-verbal de la comparution en conciliation. Si un accord intervient, le procès-verbal en constate les termes et l'expédition est revêtue de la formule exécutoire, sauf si les parties requièrent l'application de l'article 1043.

§ 3. Moyennant accord de toutes les parties, le juge peut remettre à une date déterminée, qui ne peut excéder le délai de trois mois fixé à l'article 1734, afin de permettre aux parties d'examiner si des accords peuvent être conclus ou si une médiation peut leur offrir une solution. L'affaire peut être reprise plus tôt, sur demande écrite d'une des parties.

§ 4. À tout moment, les parties peuvent demander au juge d'homologuer leurs accords relatifs aux mesures visées à l'article 1253ter/4, § 2, 1° à 4°. Le juge peut refuser d'homologuer l'accord s'il est manifestement contraire à l'intérêt des enfants."

JUSTIFICATION

Les parties doivent également avoir la possibilité de passer d'un parcours de résolution à l'autre au cours de la procédure. On peut parfaitement imaginer que les parties traversent un moment de crise lors de l'audience d'introduction et que, dépassant ce moment dans le courant de la procédure, elles soient disposées à résoudre leur conflit à l'amiable. L'inverse peut également se concevoir. Les parties ne sont aucunement obligées de faire un choix déterminé.

Indien de eiser niet in persoon verschijnt, wordt hij, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, van zijn eis vervallen verklaard. Indien de verweerder niet in persoon verschijnt kan de rechter, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, een vonnis bij verstek uitspreken, of de zaak uitstellen op één maand. In dat laatste geval zal er een nieuwe gerechtsbrief worden verstuurd naar de verweerder. Indien de verweerder opnieuw niet verschijnt op deze nieuwe zitting wordt het vonnis geacht te zijn genomen op tegenspraak.

§ 2. Indien een van de partijen, zelfs mondeling, verzoekt om een minnelijke schikking te treffen over een aangelegenheid bedoeld in artikel 1253ter/4, § 2, 1° tot 4°, worden de partijen bij gerechtsbrief opgeroepen om binnen de gewone termijn van dagvaarding te verschijnen op plaats, dag en uur door de rechter bepaald. De brief vermeldt uitdrukkelijk of de persoonlijke verschijning van de partijen vereist is.

Van het verschijnen tot minnelijke schikking wordt een proces-verbaal opgemaakt. Indien een schikking tot stand komt, worden de bewoordingen ervan opgetekend in het proces-verbaal waarvan de uitgifte wordt voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging tenzij de partijen om toepassing van artikel 1043 verzoeken.

§ 3. Mits akkoord van alle partijen verdaagt de rechter de zaak naar een vaste datum die de termijn van drie maanden zoals bepaald in artikel 1734 niet mag overschrijden, teneinde partijen de mogelijkheid te bieden na te gaan of er akkoorden gesloten kunnen worden dan wel of bemiddeling een oplossing zou kunnen bieden aan partijen. De zaak kan op schriftelijk verzoek van één van de partijen op een vroegere datum worden hernomen.

§ 4. Op ieder ogenblik kunnen de partijen de rechter verzoeken hun overeenkomsten met betrekking tot de maatregelen bedoeld in artikel 1253ter/4, § 2, 1° tot 4° te homologeren. De rechter kan weigeren de overeenkomst te homologeren als deze kennelijk strijdig is met het belang van de kinderen."

VERANTWOORDING

Ook tijdens de procedure moeten partijen van het ene oplossingstraject naar het andere kunnen overschakelen. Het is best denkbaar dat partijen op de inleidingszitting een crisismoment hebben en tijdens de procedure over dit moment heen zijn en bereid zijn om tot een minnelijke oplossing van hun conflict te komen. Het omgekeerde is ook best denkbaar. Partijen worden op geen enkele manier gedwongen om een bepaalde keuze te maken.

N° 142 DE MME BECQ

Art. 248

Remplacer le 2° par ce qui suit:*“2° le paragraphe 6 est remplacé par ce qui suit:**“§ 6. Sauf circonstances exceptionnelles, la comparution personnelle des parties est requise lors de la première audience en cas de demande conjointe fondée sur l'article 229, § 2, du Code Civil et la comparution personnelle de la partie demanderesse dans les autres cas.**Les articles 1253ter/1bis et 1253/3 sont applicables par analogie.”*

JUSTIFICATION

Nous estimons que tous les litiges personnels entre époux doivent être soumis à un même régime. Les parties doivent en tout cas être bien informées des possibilités de mettre fin à leur litige et doivent pouvoir faire un choix éclairé.

N° 143 DE M. BROTCORNE

(sous-amendement à l'amendement n° 124)

Art. 174

Dans l'article 1004/1 proposé, supprimer le § 6, alinéa 4.

JUSTIFICATION

Le Sénat à renoncé a la possibilité de déléguer l'audition du mineur à une personne qu'il désigne.

L'article 1004/1, § 6, alinéa 4, n'a dès lors plus de raisons d'être. Il convient de le supprimer.

Christian BROTCORNE (cdH)

Nr. 142 VAN MEVROUW BECQ

Art. 248

Punt 2° vervangen als volgt:*“2° paragraaf 6 wordt vervangen als volgt:**“§ 6. Behoudens uitzonderlijke omstandigheden is de persoonlijke verschijning van de partijen vereist op de eerste zitting in geval van een gezamenlijke vordering gebaseerd op artikel 229, § 2 van het Burgerlijk Wetboek, in de andere gevallen is de persoonlijke verschijning van de verzoekende partij vereist.**De artikelen 1253ter/1bis en 1253/3 zijn van overeenkomstige toepassing.”*

VERANTWOORDING

Indieners zijn van oordeel dat alle persoonlijke geschillen tussen echtgenoten aan eenzelfde regime onderworpen moeten worden. In alle gevallen moeten partijen goed geïnformeerd worden over de mogelijkheden om hun geschil te beëindigen en moeten zij een geïnformeerde keuze kunnen maken.

Sonja BECQ (CD&V)

Nr. 143 VAN DE HEER BROTCORNE

(subamendement op amendement nr. 124)

Art. 174

In het voorgestelde artikel 1004/1, § 6, vierde lid, weglaten.

VERANTWOORDING

De Senaat heeft afgezien van de mogelijkheid dat het onderhoud met de minderjarige wordt overgedragen aan een persoon die hij aanstelt.

Artikel 1004/1, § 6, vierde lid, heeft derhalve geen zin meer. Het moet dus worden weggelaten.

N° 144 DE MME **DÉOM** ET M. **GIET**
(sous-amendement à l'amendement n° 124)

Art. 174

À l'article 1004/1, § 2 proposé, supprimer les mots "de ce dernier ou".

JUSTIFICATION

Il semble opportun aux auteurs du présent sous-amendement de prévoir la possibilité pour le juge par décision motivée, de refuser d'entendre le mineur.

Valérie DÉOM (PS)
Thierry GIET (PS)

N°145 DE M. **BROTCORNE**

Art. 235

Remplacer l'article 1253ter/1 proposé par ce qui suit:

"Art. 1253ter/1. Dans toutes les causes relevant du tribunal de la famille, dès qu'une demande est introduite, le greffier informe les parties de la possibilité de médiation, de conciliation et de tout autre mode de résolution amiable des conflits en leur envoyant immédiatement le texte des articles 1730 à 1737 accompagné d'une brochure d'information concernant la médiation rédigée par le ministre qui a la Justice dans ses attributions, la liste des médiateurs agréés spécialisés en matière familiale établis dans l'arrondissement judiciaire ainsi que les renseignements concernant les séances d'information, permanences ou autres initiatives organisées parallèlement dans l'arrondissement judiciaire tendant à promouvoir la résolution amiable des conflits."

JUSTIFICATION

Le nouvel article 1253ter/1 du Code judiciaire a pour objectif de stimuler le recours aux modes de résolution amiable des conflits, particulièrement la médiation, dans toutes les affaires qui relèvent de la compétence du tribunal de la famille.

L'objectif n'est pas de rendre la médiation obligatoire mais de donner aux parties la possibilité d'opérer un choix éclairé, en toute connaissance de cause, après avoir éventuellement pris les contacts nécessaires. Il importe dès lors que les informations qui leur seront communiquées soient les plus précises possible en fonction des modalités de l'arrondissement concerné.

Nr. 144 VAN MEVROUW **DÉOM** EN DE HEER **GIET**
(subamendement op amendement nr. 124)

Art. 174

In het voorgestelde artikel 1004/1, § 2, de woorden "van deze laatste of" weglaten.

VERANTWOORDING

Het lijkt opportuun de rechter de mogelijkheid te bieden bij een met redenen omklede beslissing te weigeren de minderjarige te horen.

Nr. 145 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 235

Het voorgestelde artikel 1253ter/1 vervangen door wat volgt:

"Art. 1253ter/1. In alle zaken eigen aan de familie-rechtbank informeert de griffier, zodra een vordering wordt ingesteld, de partijen over de mogelijkheid tot bemiddeling, verzoening en elke andere vorm van minnelijke oplossing van conflicten, door hun onmiddellijk de tekst toe te zenden van de artikelen 1730 tot 1737, vergezeld van een door de voor Justitie bevoegde minister opgestelde informatiebrochure over de bemiddeling, de lijst van de erkende bemiddelaars die zijn gespecialiseerd in familiezaken en gevestigd zijn in het gerechtelijk arrondissement, alsook de inlichtingen betreffende de informatiesessies, wachtdiensten of andere in het gerechtelijk arrondissement georganiseerde initiatieven die erop gericht zijn de minnelijke oplossing van conflicten te bevorderen."

VERANTWOORDING

Het nieuwe artikel 1253ter/1 van het Gerechtelijk Wetboek strekt ertoe het gebruik van minnelijke vormen van conflict-oplossing, in het bijzonder de bemiddeling, te stimuleren in alle zaken die tot de bevoegdheid van de familierechtbank behoren.

De bedoeling is niet de bemiddeling verplicht te maken, maar de partijen de mogelijkheid te bieden een geïnformeerde keuze te maken, met volle kennis van zaken en nadat eventueel de nodige contacten zijn genomen. Het is daarom belangrijk dat de hun meegedeelde informatie zo nauwkeurig mogelijk is, volgens de nadere regels van het betreffende arrondissement.

N° 146 DE M. BROTCORNE

Art. 236

À l'article 1253ter/2 proposé, apporter les modifications suivantes:

1° dans l'alinéa 5, remplacer les mots "il est déchu de sa demande" par les mots "il peut être déchu de sa demande conformément à l'article 1263 appliqué par analogie";

2° dans l'alinéa 6, remplacer le mot "juge" par le mot "tribunal".

JUSTIFICATION

L'amendement vise à atténuer la sanction prévue en cas de non comparution en personne aux audiences prévues, en écho aux dispositions de la loi du 5 avril 2011 "modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la comparution personnelle et la tentative de conciliation en cas de divorce, et instaurant une information sur l'existence et l'utilité de la médiation en matière de divorce" (M.B., 16 juin 2011). Il permet l'application par analogie de l'article 1263 modifié par la loi du 5 avril 2011. Le tribunal "peut" déchoir de son action la partie qui ne comparaît pas alors qu'elle introduit une demande, en ce compris une demande reconventionnelle.

Par ailleurs, l'amendement entend répondre à l'une des observations générales formulées par le Conseil d'État (DOC 53-682/006, p. 31). Il convient de n'utiliser le mot "juge" que lorsque des pouvoirs déterminés sont nécessairement exercés par un juge seul, ce qui n'est pas le cas dans l'hypothèse visée à l'article 1253ter/2 proposé.

N° 147 DE M. BROTCORNE

Art. 237

À l'article 1253ter/3 proposé, apporter les modifications suivantes:

1° compléter l'alinéa 1er, par les mots "avant toute intervention de leur avocat";

2° remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit:

"Le juge tente de concilier les parties et les invite à trouver règlement à leur différend par le biais de la médiation, de la conciliation ou d'un autre mode de résolution amiable. Moyennant l'accord de toutes les parties, le juge peut soit renvoyer la cause devant la

Nr. 146 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 236

In het voorgestelde artikel 1253ter/2 de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° in het vijfde lid de woorden "wordt hij van zijn eis vervallen verklaard" vervangen door de woorden "kan hij conform het naar analogie toegepaste artikel 1263 van zijn eis vervallen worden verklaard";

2° in het zesde lid het woord "rechter" vervangen door het woord "rechtbank".

VERANTWOORDING

Het amendement strekt ertoe de sanctie te verminderen als men niet in persoon op de geplande terechtzittingen verschijnt, in navolging van de bepalingen van de wet van 5 april 2011 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de persoonlijke verschijning en de poging tot verzoening bij echtscheiding betreft en tot invoering van een kennisgeving over het bestaan en het nut van bemiddeling in echtscheidingszaken (Belgisch Staatsblad van 16 juni 2011). Het laat de analoge toepassing van artikel 1263 toe, zoals gewijzigd bij de wet van 5 april 2011. De rechtbank "kan" de vordering van de niet verschijnende partij vervallen verklaren, zelfs als zij een vordering instelt, waaronder een tegenvordering.

Voorts strekt het amendement ertoe tegemoet te komen aan een van de algemene opmerkingen van de Raad van State (DOC 53 0682/006, blz. 31). Het woord "rechter" dient alleen te worden gebruikt als bepaalde bevoegdheden noodzakelijkerwijze worden uitgeoefend door één enkele rechter, wat niet het geval is in de hypothese die wordt beoogd bij het voorgestelde artikel 1253ter/2.

Nr. 147 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 237

In het voorgestelde artikel 1253ter/3 de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° het eerste lid aanvullen met de woorden "vóór enig optreden van hun advocaat";

2° het tweede lid vervangen door wat volgt:

"De rechter poogt de partijen te verzoenen en nocht niet uit een regeling voor hun geschil te vinden via bemiddeling, verzoening of een andere vorm van minnelijke oplossing. Mits alle partijen ermee akkoord gaan, kan de rechter, ofwel de zaak verwijzen naar de

chambre de règlement amiable si elle est installée dans l'arrondissement, soit remettre à une date déterminée, qui ne peut excéder le délai de trois mois fixé à l'article 1734 du Code judiciaire, afin d'examiner si une conciliation ou une médiation peut offrir une solution au litige. Dans cette dernière hypothèse, l'affaire peut être reprise plus tôt, sur demande d'une des parties faites par courrier ordinaire.”;

3° remplacer l'alinéa 3 de l'article 1253ter/3 proposé par ce qui suit:

“Le juge acte au plumitif d'audience la position des parties quant aux modes de résolution amiable.”

JUSTIFICATION

L'amendement spécifie dans le texte de la proposition de loi que l'audition des parties par le juge doit précéder toute intervention des avocats. Ce souci avait déjà été exprimé dans le commentaire des articles mais pas dans le texte de l'article 1253ter/3 lui-même. Pour éviter toute confusion, l'amendement traduit cette préoccupation dans ce dernier.

Par ailleurs, l'auteur de l'amendement souhaite l'intervention active du juge du tribunal de la famille au moment de la comparution des parties pour les inciter à trouver une solution amiable à leur conflit, que ce soit en suivant une médiation, en participant à une conciliation ou en recourant à un autre mode de résolution amiable. Moyennant l'accord des parties, le juge peut renvoyer l'affaire devant la chambre de règlement amiable si elle existe dans l'arrondissement.

Ainsi conçue, l'intervention du magistrat peut réellement aider les parties à enclencher un processus de recherche de solutions. Il y a lieu de l'inciter, plus encore que par le passé, à donner aux parties – dont on exige qu'elles soient présentes à l'audience – des informations adéquates et motivantes.

N°148 DE M. **BROTCORNE**

Art. 247

Insérer un 3° rédigé comme suit:

“3° supprimer le § 4/1.”

JUSTIFICATION

Il y a lieu de supprimer le § 4/1 de l'article 1254 du Code judiciaire, introduit par la loi du 5 avril 2011 “modifiant le Code

kamer voor minnelijke schikkingen indien die in het arrondissement is ingesteld, ofwel de zaak verdagen naar een vaste datum die de termijn van drie maanden zoals bepaald bij artikel 1734 van het Gerechtelijk Wetboek niet mag overschrijden, zulks teneinde te kunnen nagaan of verzoening dan wel bemiddeling een oplossing kan bieden voor het geschil. In laatstgenoemde veronderstelling kan de zaak vroeger worden hernomen op een bij gewone brief geformuleerd verzoek van een van de partijen.”;

3° het derde lid vervangen door wat volgt:

“De rechter noteert op het zittingsblad van de terechtzitting het standpunt van de partijen aangaande de wijzen om tot een minnelijke oplossing te komen.”

VERANTWOORDING

Dit amendement specificeert in de tekst van het wetsvoorstel dat het horen van de partijen aan elk optreden door de advocaten moet voorafgaan. Dat oogmerk was reeds aangegeven in de commentaar bij de artikelen, maar niet in de tekst van artikel 1253ter/3 zelf. Om elke verwarring te voorkomen, wordt dat aspect via dit amendement in de tekst opgenomen.

Voorts wenst de indiener van het amendement dat bij de verschijning van de partijen de rechter van de familierechtbank actief optreedt om hen aan te sporen een minnelijke oplossing voor hun conflict te vinden, ongeacht of dit gebeurt via bemiddeling, door aan een verzoening deel te nemen of door een beroep te doen op een andere vorm van minnelijke oplossing. Mits de partijen ermee akkoord gaan, kan de rechter de zaak verwijzen naar de kamer voor minnelijke schikkingen, indien die in het arrondissement is ingesteld.

Een aldus opgevat optreden van de magistratuur kan de partijen werkelijk helpen een proces op gang te brengen dat ertoe strekt oplossingen te zoeken. Nog meer dan in het verleden moet die magistratuur worden aangespoord de partijen – waarvan wordt geëist dat ze op de terechtzitting aanwezig zijn – aangepaste en motiverende informatie te verstrekken.

NR. 148 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 247

Een 3° invoegen, luidende:

“3° paragraaf 4/1 weglaten.”

VERANTWOORDING

Paragraaf 4/1 van artikel 1254 van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 5 april 2011 tot wijziging van

judiciaire en ce qui concerne la comparution personnelle et la tentative de conciliation en cas de divorce, et instaurant une information sur l'existence et l'utilité de la médiation en matière de divorce" (MB, 16 juin 2011), afin de ne pas faire double emploi avec l'article 235 de la proposition tel que modifié par l'amendement n° ....

N° 149 DE M. BROTCORNE

Art. 3

Remplacer chaque fois les mots "tribunal de la famille" **par les mots** "juges de paix".

JUSTIFICATION

Comme le relève le Conseil supérieur de la Justice (avis du 1er décembre 2010, p. 4), la délivrance d'une copie conforme ou d'un extrait d'un acte de l'état civil mentionnant la filiation des personnes que l'acte vise est une procédure d'ordre administratif.

Pareille compétence peut être confiée au juge de paix plutôt qu'au tribunal de la famille.

La solution présente l'avantage d'améliorer le service public en permettant au justiciable d'introduire sa demande auprès du juge de proximité.

En outre, elle contribuera à l'allègement de la charge de travail du nouveau tribunal de la famille.

N° 150 DE M. BROTCORNE

Art. 148

Apporter les modifications suivantes:

1° remplacer le 1° par ce qui suit:

"1° des demandes relatives à l'état des personnes;";

2° insérer un 9° rédigé comme suit:

"9° des demandes en partage."

JUSTIFICATION

L'état civil relève de l'état des personnes. Il est dès lors préférable d'omettre la mention des demandes relatives aux actes de l'état civil dans l'énumération des compétences du

het Gerechtelijk Wetboek wat de persoonlijke verschijning en de poging tot verzoening bij echtscheiding betreft en tot invoering van een kennisgeving over het bestaan en het nut van bemiddeling in echtscheidingszaken (*Belgisch Staatsblad* van 16 juni 2011) moet worden weggelaten. Aldus voorkomt men een overlapping met artikel 235 van het wetsvoorstel, zoals het zou worden gewijzigd via amendement Nr. 145.

Nr. 149 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 3

Het woord "familierechtbank" telkens vervangen door het woord "vrederechter".

VERANTWOORDING

Zoals de Hoge Raad voor de Justitie aanstipt (advies van 1 december 2010, blz. 4), is de afgifte van een eensluidend afschrift of van een uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand waarin de afstamming van de in de akte bedoelde personen wordt aangegeven, een procedure van administratieve aard.

Zo'n bevoegdheid kan beter aan de vrederechter worden toegekend dan aan de familierechtbank.

Die oplossing biedt het voordeel dat ze de openbare dienstverlening verbetert door de justitiabele toe te staan zijn aanvraag bij de buurtrechter in te dienen.

Bovendien draagt ze bij tot de vermindering van de werklast van de nieuwe familierechtbank.

Nr. 150 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 148

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° het 1° vervangen door wat volgt:

"1° de vorderingen betreffende de staat van personen;";

2° een punt 9° invoegen, luidende:

"9° de vorderingen tot verdeling."

VERANTWOORDING

De burgerlijke stand behoort tot de staat van personen. Het verdient dan ook de voorkeur de vermelding van de vorderingen betreffende de akten van de burgerlijke stand

tribunal de la famille, sous le point 1° de l'article 572bis renvoyant aux demandes qui touchent à l'état des personnes.

Par ailleurs, les demandes en partage sont retirées de l'article 569 du Code judiciaire, relatif aux compétences du tribunal de première instance, par l'article 147 de la proposition de loi.

Il y a lieu de les inscrire dans le nouvel article 572bis du même Code relatif aux compétences du tribunal de la famille.

Certes, le 8° de cette disposition fait état des demandes relatives aux régimes matrimoniaux et aux successions. Il convient toutefois d'inscrire expressément les demandes relatives aux partages parmi les compétences du tribunal de la famille. Un point 9° est introduit à cet effet dans l'article 572bis nouveau du Code judiciaire.

N° 151 DE M. BROTCORNE

Art. 149

À l'article 572ter proposé, apporter les modifications suivantes:

1° dans la phrase liminaire, remplacer les mots "statue par voie de requête" par les mots "saisi par voie de requête statue";

2° dans le 1°, proposé, insérer les mots "non émancipés" entre les mots "l'enfant mineur" et les mots "au retrait";

3° compléter cet article par un 3°, rédigé comme suit:

"3° sur l'opposition faite par le père, la mère, l'adoptant ou le tuteur officieux au paiement à l'allocataire des prestations familiales telle qu'elle est prévue à l'article 69, § 3, des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, hormis le cas où le tribunal de la jeunesse a été saisi sur base de l'article 29 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse;"

4° compléter cet article par un 4°, rédigé comme suit:

"4° sur l'opposition au paiement à l'allocataire des prestations familiales pour travailleurs indépendants, hormis le cas où le tribunal de la jeunesse a été saisi sur base de l'article 29 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse et hormis le cas où le juge de paix est compétent en vertu de l'article 594, 9°."

weg te laten in de opsomming van de bevoegdheden van de familierechtbank, en wel in het punt 1° van artikel 572bis dat verwijst naar de vorderingen die betrekking hebben op de staat van personen.

Voorts schrapt artikel 147 van het wetsvoorstel de vorderingen tot verdeling in artikel 569 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de bevoegdheden van de rechtbank van eerste aanleg.

Ze moeten worden opgenomen in het nieuwe artikel 572bis van hetzelfde Wetboek, dat betrekking heeft op de bevoegdheden van de familierechtbank.

In het punt 8° van die bepaling is weliswaar sprake van de vorderingen met betrekking tot de huwelijksvermogensstelsels en de successies, maar de vorderingen tot verdeling moeten uitdrukkelijk worden vermeld bij de bevoegdheden van de familierechtbank. Daartoe wordt in het nieuwe artikel 572bis van het Gerechtelijk Wetboek een 9° ingevoegd.

Nr. 151 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 149

Aan het voorgestelde artikel 572ter de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° in de inleidende volzin het woord "bij" vervangen door het woord "op";

2° in het voorgestelde 1°, de woorden "niet-ontvoogde" invoegen tussen de woorden "de rechten van de" en het woord "minderjarige";

3° dit artikel aanvullen met een 3°, luidende:

"3° over het verzet van de vader, de moeder, de adoptant of de pleegvoogd tegen de uitbetaling van de gezinsbijslag aan de bijslagtrekkende zoals dat verzet is bedoeld in artikel 69, § 3, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, tenzij de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig werd gemaakt op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming;"

4° dit artikel aanvullen met een 4°, luidende:

"4° over het verzet tegen de betaling aan de bijslagtrekkende van de gezinsbijslag voor zelfstandigen, tenzij de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig werd gemaakt op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en tenzij de vrederechter bevoegd is krachtens artikel 594, 9°."

JUSTIFICATION

L'amendement suggère de corriger la phrase liminaire de l'article 572ter proposé du Code judiciaire. A l'instar de l'article 594 du même Code, en effet, cette disposition entend seulement définir, outre certaines compétences d'attribution de la juridiction qu'il concerne, le mode de saisine de celle-ci s'agissant de ces compétences. Il n'a pas pour objet de déterminer les modalités du prononcé de la décision.

L'amendement propose également d'adapter le texte de l'article 572ter, 1°. Celui-ci réalise le transfert de la compétence visée à l'actuel article 594, 2°, du Code judiciaire du juge de paix au tribunal de la famille. Or, l'article 594, 2°, évoque "l'opposition faite par le représentant légal à l'exercice des droits de l'enfant mineur non émancipé au retrait des sommes inscrites au livret ou carnet d'épargne de ce dernier". Il convient de reprendre la même formulation dans l'article 572ter, 1°, ce qui suppose d'y faire mention de l'enfant mineur "non émancipé".

Enfin, l'amendement confie au tribunal de la famille la compétence de se prononcer, lorsque le mineur n'est pas sous tutelle,

— sur l'opposition faite par le titulaire de l'autorité parentale au retrait par le mineur de sommes d'argent;

— sur l'opposition faite par le père, la mère, l'adoptant ou le tuteur officieux au paiement des allocations familiales dans le cadre des articles 29 à 32 de la loi du 8 avril 1965.

Ces compétences doivent dès lors être retirées de l'article 594 du Code judiciaire. Tel est l'objet de l'amendement n° 155 relatif à l'article 156 de la proposition de loi.

N° 152 DE M. BROTCORNE

Art. 153

Remplacer les mots "9° et 15° par les mots "1°, 9° et 15°".

JUSTIFICATION

Il a été jugé souhaitable de transférer les contestations relatives aux funérailles et sépultures au juge de paix (amendement n° 154 relatif à l'article 155 de la proposition de loi).

L'article 587, 1°, du Code judiciaire, qui confie cette compétence au tribunal de première instance, doit dès lors être supprimé.

VERANTWOORDING

Het amendement beoogt de inleidende volzin van het voorgestelde artikel 572ter van het Gerechtelijk Wetboek te verbeteren. Net als artikel 594 van hetzelfde Wetboek strekt die bepaling er immers alleen toe, naast bepaalde volstrekte bevoegdheden van het rechtscollege waarop zij slaat, ook te bepalen hoe dat die bevoegdheden bij dat rechtscollege moeten worden aangebracht. Het sterkt er niet toe de nadere regels te bepalen voor de uitspraak van de beslissing.

Voorts heeft het ook tot doel de tekst van artikel 572ter, 1°, aan te passen. Dit artikel hevelt de in het vigerende artikel 594, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde bevoegdheid over van de vrederechter naar de familierechtbank. In artikel 594, 2°, is echter sprake van "het verzet van de wettelijke vertegenwoordiger tegen de uitoefening van de rechten van de niet-ontvoogde minderjarige om de op diens spaarboekje ingeschreven sommen op te vragen". In artikel 572ter, 1°, moet dezelfde formulering worden opgenomen. Dat impliceert dat daarin melding moet worden gemaakt van de "niet-ontvoogde" minderjarige.

Tot slot strekt het amendement ertoe de familierechtbank te belasten met de bevoegdheid zich uit te spreken, als de minderjarige niet onder voogdij is gesteld,

— over het verzet van de titularis van het ouderlijk gezag tegen de opname van geld door de minderjarige;

— over het verzet van de vader, de moeder, de adoptant of de pleegvoogd tegen de uitbetaling van de gezinsbijslag in het kader van de artikelen 29 tot 32 van de wet van 8 april 1965.

Die bevoegdheden moeten derhalve worden geschrapt in artikel 594 van het Gerechtelijk Wetboek. Daarover gaat amendement nr. 155 op artikel 156 van het wetsvoorstel.

Nr. 152 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 153

De woorden "9° en 15°" vervangen door de woorden "1°, 9° en 15°".

VERANTWOORDING

Men heeft het wenselijk geacht de geschillen in verband met de begraafplaatsen en de lijkbezorging aan de vrederechter over te dragen (amendement nr. 154 betreffende artikel 155 van het wetsvoorstel).

Artikel 587, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, dat de rechtbank van eerste aanleg met die bevoegdheid belast, moet derhalve worden weggelaten.

N° 153 DE M. BROTCORNE

Art. 154

Compléter cet article par ce qui suit:

“et les mots “572bis à 572quater,” sont insérés entre les mots “569 à 571,” et les mots “574 et 578”;”

JUSTIFICATION

L'amendement complète la liste des exceptions à la compétence *ratione summae* du juge de paix.

L'actuel article 590 du Code judiciaire déroge à cette compétence en énumérant une série de compétences exclusives de certaines juridictions. Il s'agit de compétences confiées au tribunal de première instance (articles 569 à 571 du Code judiciaire), au tribunal de commerce (article 574 du Code judiciaire) et au tribunal du travail (article 578 à 583 du Code judiciaire). Toute demande fondée sur l'une de ces dispositions, quel qu'en soit le montant, est soustraite à la juridiction du juge de paix.

L'ajout des compétences du tribunal de la famille (nouveaux articles 572*bis* à 572*quater* du Code judiciaire) dans la liste des exceptions répond à la même logique. Le juge de paix est appelé à n'exercer que les compétences familiales que la proposition de loi lui réserve.

Cet ajout est d'autant plus justifié que, d'après l'article 572*bis* nouveau du Code judiciaire, les compétences du tribunal de la famille sont exercées “sans préjudice des compétences spéciales reconnues au juge de paix”. En l'absence d'une mention des compétences du tribunal de la famille parmi les exceptions indiquées à l'article 590, alinéa 1er, la lecture combinée de celui-ci et de l'article 572*bis* pourrait laisser croire que le juge de paix est compétent pour traiter des demandes énoncées à l'article 572*bis* si leur montant est inférieur à 2 500 euros, ce qui n'est pas la volonté des auteurs de la proposition de loi.

N° 154 DE M. BROTCORNE

Art. 155

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 155. Dans l'article 591 du même Code, modifié par les lois du 31 mars 1987 et du 29 août 1988, les modifications suivantes sont apportées:

1° le 7° est remplacé par ce qui suit:

Nr. 153 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 154

Dit artikel aanvullen met wat volgt:

“en worden de woorden “572bis tot 572quater,” ingevoegd tussen de woorden “569 tot 571” en de woorden “574 en 578”;”

VERANTWOORDING

Het amendement vult de lijst aan van uitzonderingen op de bevoegdheid *ratione summae* van de vrederechter.

Het huidige artikel 590 van het Gerechtelijk Wetboek wijkt van die bevoegdheid af, door een reeks exclusieve bevoegdheden van bepaalde rechtscolleges op te sommen. Het gaat om bevoegdheden van de rechtbank van eerste aanleg (artikelen 569 tot 571 van het Gerechtelijk Wetboek), de rechtbank van koophandel (artikel 574 van het Gerechtelijk Wetboek) en de arbeidsrechtbank (artikel 578 tot 583 van het Gerechtelijk Wetboek). Elke vordering die is gebaseerd op een van die bepalingen, wordt, ongeacht het bedrag, aan de jurisdictie van de vrederechter onttrokken.

De toevoeging van de bevoegdheden van de familierechtbank (nieuwe artikelen 572*bis* tot 572*quater* van het Gerechtelijk Wetboek) in de lijst van uitzonderingen beantwoordt aan dezelfde logica. De vrederechter mag alleen nog de familiale bevoegdheden uitoefenen die hem door het wetsvoorstel worden toegewezen.

Deze toevoeging is verantwoord, temeer daar volgens het nieuwe artikel 572*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, de bevoegdheden van de familierechtbank worden uitgeoefend “onverminderd de speciale bevoegdheden die zijn toegekend aan de vrederechter”. Bij gebrek aan een vermelding van de bevoegdheden van de familierechtbank onder de uitzonderingen in artikel 590, eerste lid, zou de gecombineerde lezing ervan met artikel 572*bis* kunnen laten verstaan dat de vrederechter bevoegd is voor de behandeling van de vorderingen als bedoeld in artikel 572*bis*, als het bedrag ervan lager is dan 2 500 euro; de indieners van het wetsvoorstel wensen dat niet.

Nr. 154 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 155

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 155. In artikel 591 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 31 maart 1987 en 29 augustus 1988, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 7° wordt vervangen door wat volgt:

“7° les contestations prévues par la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures;”;

2° le 14° est abrogé.”.

JUSTIFICATION

Il a été jugé souhaitable de transférer les contestations relatives aux funérailles et sépultures au juge de paix. Le présent amendement consacre ce transfert en inscrivant la matière dans l'article 591, 7°, du Code judiciaire.

L'actuel 7° octroie au juge de paix la compétence relative aux pensions alimentaires. Conformément à l'objectif de la proposition de loi, cette compétence est transférée au tribunal de la famille, de sorte que la proposition abroge l'article 591, 7°. L'auteur de l'amendement suggère de maintenir cette disposition et d'y faire figurer la compétence relative aux funérailles et sépultures.

La suppression de l'article 591, 14°, quant à elle, était déjà prévue par l'actuel article 155 de la proposition de loi. Elle doit y être maintenue: la matière des successions, en ce compris les petites successions et petits héritages, est confiée au tribunal de la famille.

À noter que, par rapport à la version actuelle de l'article 155 de la proposition, l'amendement apporte une correction d'ordre technique qui répond à l'une des observations de légistique formulées par le Conseil d'État (DOC 53 0682/006, p. 58).

N° 155 DE M. BROTCORNE

Art. 156

Apporter les modifications suivantes:

1° remplacer le 1° par ce qui suit:

“1° dans le 2°, les mots “en cas de tutelle,” sont insérés avant les mots “sur l'opposition faite par le représentant légal”;

2° insérer un 1°/1 rédigé comme suit:

“1°/1 dans le 8°, les mots “le père, la mère, l'adoptant, le tuteur officieux” sont supprimés;”;

3° insérer un 1°/2 rédigé comme suit:

“1°/2 dans le 9°, les mots “lorsqu'il s'agit d'un mineur sous tutelle” sont insérés avant les mots “sur l'opposition au paiement à l'allocataire”;

“7° de geschillen als bedoeld in de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;”.

2° punt 14° wordt opgeheven.”.

VERANTWOORDING

Men heeft het wenselijk geacht de geschillen in verband met de begraafplaatsen en de lijkbezorging aan de vrederechter over te dragen. Dit amendement verankert die overdracht door de aangelegenheid in artikel 591, 7°, van het Gerechtelijk Wetboek in te schrijven.

Het huidige punt 7° geeft de rechter de bevoegdheid betreffende de onderhoudsuitkeringen. Overeenkomstig het doel van het wetsvoorstel wordt deze bevoegdheid overgedragen aan de familierechtbank, zodat artikel 591, 7°, bij het wetsvoorstel wordt opgeheven. De indiener van het amendement stelt voor deze bepaling te behouden en er de bevoegdheid in verband met de begraafplaatsen en de lijkbezorging in op te nemen.

In de weglating van artikel 591, 14°, was al voorzien bij het huidige artikel 155 van het wetsvoorstel. Dat moet zo blijven: de aangelegenheid erfopvolgingen, met inbegrip van de kleine erfenissen en de kleine nalatenschappen, wordt aan de familierechtbank toegewezen.

Aan te stippen valt dat, in vergelijking met de huidige versie van artikel 155 van het wetsvoorstel, het amendement een technische correctie aanbrengt die beantwoordt aan een van de wetgevingstechnische opmerkingen van de Raad van State (DOC 53 0682/006, blz. 58).

Nr. 155 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 156

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° het 1° vervangen door wat volgt:

“1° in het 2° worden, vóór de woorden “over het verzet van de wettelijke vertegenwoordiger”, de woorden “in geval van voogdij,” ingevoegd;”;

2° een 1°/1 invoegen, luidende:

“1°/1 in het 8° worden de woorden “de vader, de moeder, de adoptant, de pleegvoogd,” weggelaten;”;

3° een 1°/2 invoegen, luidende:

“1°/2 in het 9° worden, vóór de woorden “over het verzet tegen de betaling aan de bijslagtrekkende”, de woorden “in geval van een minderjarige onder voogdij,” ingevoegd;”;

4° insérer un 1°/3 rédigé comme suit:

“1°/3 il est inséré un 10°/1 rédigé comme suit:

“10°/1 sur les demandes prévues à l'article 45 du Code civil”.”

JUSTIFICATION

L'exception à la compétence du juge de paix formulée par l'article 594, 8° et 9°, du Code judiciaire, que l'article 156, 1°, de la proposition entend modifier, concerne les hypothèses où “le tribunal de la jeunesse a été saisi sur base de l'article 29 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse”.

Or, la proposition de loi n'a nullement l'intention de revoir les compétences protectionnelles du tribunal de la jeunesse. A l'avenir, c'est toujours à ce tribunal qu'il incombera de prendre les mesures concernées, le tribunal de la famille ne disposant que de compétences “civiles” en ce qui concerne les mineurs.

L'article 594, 8° et 9°, du Code judiciaire ne doit dès lors faire l'objet d'aucune adaptation sur ce point. L'article 156, 1°, actuel de la proposition doit être supprimé.

Par ailleurs, il convient de tenir compte du fait que le tribunal de la famille devient compétent, lorsque le mineur n'est pas sous tutelle

— pour l'opposition faite par le titulaire de l'autorité parentale au retrait par le mineur de sommes d'argent;

— pour l'opposition faite par le père, la mère, l'adoption ou le tuteur officieux au paiement des allocations familiales dans le cadre des articles 29 à 32 de la loi du 8 avril 1965.

Ces compétences doivent dès lors être retirées de l'article 594 du Code judiciaire (cf. le présent amendement, 1°, 2° et 3° proposé) pour être insérées dans l'article 572ter relatif à la compétence matérielle du tribunal de la famille (cf. amendement n° 151 relatif à l'article 149).

Enfin, il convient d'ajouter à l'article 594 un point 10°/1 confiant au juge de paix les demandes formées conformément à l'article 45 du Code civil, demandes relevant aujourd'hui de la compétence du président du tribunal de première instance. Le juge de paix, proche du justiciable, semble en effet constituer le juge adéquat pour répondre rapidement à ce type de demandes. La solution permet en outre de contribuer à l'allègement de la charge de travail du nouveau tribunal de la famille.

4° een 1°/3 invoegen, luidende:

“1°/3 er wordt een 10°/1 ingevoegd, luidende:

“10°/1 over de verzoeken als bedoeld in artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek;”.”

VERANTWOORDING

De uitzondering op de bevoegdheid van de vrederechter die is vervat in artikel 594, 8° en 9°, van het Gerechtelijk Wetboek, dat artikel 156, 1°, van het wetsvoorstel beoogt te wijzigen, heeft betrekking op de gevallen waarin “de vordering bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt wordt op grond van artikel 29 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming”.

Dit wetsvoorstel beoogt echter geenszins te raken aan de protectionele bevoegdheden van de jeugdrechtbank. De betrokken maatregelen zullen ook in de toekomst door die rechtbank moeten worden genomen, want in verband met de minderjarigen zal de familierechtbank louter “civiele” bevoegdheden hebben.

Artikel 594, 8° en 9°, van het Gerechtelijk Wetboek hoeft dus op dat punt niet te worden gewijzigd. Het huidige artikel 156, 1°, van het wetsvoorstel moet worden weggelaten.

Voorts moet rekening worden gehouden met het feit dat, wanneer de minderjarige niet onder voogdij staat, de familierechtbank bevoegd wordt:

— voor het verzet van de titularis van het ouderlijk gezag tegen het afhalen van geld door de minderjarige;

— voor het verzet door de vader, de moeder, de adoptant, de pleegvoogd tegen de uitbetaling van de gezinsbijslag in het kader van de artikelen 29 tot 32 van de wet van 8 april 1965.

Derhalve moeten die bevoegdheden uit artikel 594 van het Gerechtelijk Wetboek worden gehaald (zie dit amendement, de voorgestelde punten 1°, 2° en 3°) en worden ingevoegd in artikel 572ter over de materiële bevoegdheid van de familierechtbank (zie amendement nr. 151 op artikel 149).

Ten slotte moet artikel 594 van het Gerechtelijk Wetboek worden aangevuld met een punt 10°/1, dat bepaalt dat de verzoeken overeenkomstig artikel 45 van het Burgerlijk Wetboek, die thans onder de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg vallen, door de vrederechter zullen worden behandeld. Aangezien de vrederechter dicht bij de rechtzoekende staat, is hij immers de aangewezen rechter om soortgelijke verzoeken snel te behandelen. Bovendien draagt die regeling bij tot de vermindering van de werklast bij de nieuwe familierechtbank.

N° 156 DE M. BROTCORNE

Art. 79

Supprimer les 2° et 3°.

JUSTIFICATION

L'article 79 de la proposition de loi confie la compétence en matière de tutelle officieuse au tribunal de la famille. Ceci paraît cohérent dès lors que la tutelle officieuse se rapproche de l'adoption et bénéficie du même type de procédure.

Telle qu'elle est libellée dans la proposition, la disposition prévoit néanmoins que le juge ne devra plus entendre le ministère public que lorsque c'est ce dernier qui a demandé qu'il soit mis fin à la tutelle officieuse.

L'auteur de l'amendement estime qu'en cette matière, le ministère public doit pouvoir rendre un avis dans tous les cas. Le ministère public est le garant du respect de l'ordre public: en vertu de l'article 138bis du Code judiciaire, il est tenu d'agir d'office lorsque celui-ci est troublé. En l'occurrence, la protection de mineurs est en jeu. Son intervention peut se justifier en toute hypothèse.

Cette solution a d'ailleurs été retenue pour les autres matières relatives aux mineurs qui sont confiées au tribunal de la famille (cf. article 132 de la proposition de loi tel que modifié par l'amendement n° 161). Comme dans ces autres matières, le ministère public doit pouvoir être présent et rendre un avis s'il le souhaite.

L'article 79 est adapté en conséquence.

N° 157 DE M. BROTCORNE

Art. 84

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 84. Dans l'article 487ter du même Code, inséré par la loi du 29 juin 1973 et modifié par la loi du 6 avril 1976, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans les alinéas 1er et 2, les mots “tribunal de première instance de son domicile ou de sa résidence” sont chaque fois remplacés par les mots “juge de paix du canton dans lequel il a son domicile ou sa résidence”;

Nr. 156 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 79

Het 2° en het 3° weglaten.

VERANTWOORDING

Artikel 79 van het wetsvoorstel maakt de familierechtbank bevoegd voor de pleegvoogdij. Dat lijkt logisch, aangezien de pleegvoogdij gelijkenissen vertoont met de adoptie en voor een gelijkaardige procedure in aanmerking komt.

De bepaling is momenteel echter dusdanig geformuleerd dat de rechter het openbaar ministerie alleen nog moet horen wanneer dat laatste heeft verzocht de pleegvoogdij te beëindigen.

De indiener van het amendement meent dat het openbaar ministerie in deze aangelegenheden steeds een advies moet verlenen. Het openbaar ministerie waarborgt de inachtneming van de openbare orde; krachtens artikel 138bis van het Gerechtelijk Wetboek moet het openbaar ministerie ambtshalve optreden wanneer die orde wordt verstoord. In dit geval staat de bescherming van minderjarigen op het spel. Het optreden van het openbaar ministerie is dus in elk geval gerechtvaardigd.

Die oplossing werd trouwens in aanmerking genomen voor de andere aangelegenheden inzake de minderjarigen die aan de familierechtbank worden toevertrouwd (zie artikel 132 van het wetsvoorstel, zoals gewijzigd bij amendement nr. 161). Net zoals in die overige aangelegenheden moet het openbaar ministerie aanwezig kunnen zijn en advies kunnen verlenen, wanneer het dat wenst.

Artikel 79 wordt in die zin aangepast.

Nr. 157 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 84

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling:

“Art. 84. Aan artikel 487ter van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 29 juni 1973 en gewijzigd bij de wet van 6 april 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste en het tweede lid worden de woorden “bij de rechtbank van eerste aanleg” telkens vervangen door de woorden “bij de vrederechter”;

2° dans l'alinéa 1er, les mots "introduite en double exemplaire et accompagnée des pièces dûment inventoriées," sont insérés entre les mots "ou de leur avocat," et les mots "ou, à défaut d'initiative de ceux-ci,";

3° dans l'alinéa 2, les mots " , introduite en double exemplaire et accompagnée des pièces dûment inventoriées," sont insérés entre les mots "ou par leur avocat" et les mots "ou par le procureur du Roi";

3° l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 2 et 3:

"Dès le dépôt de la requête accompagnée des pièces dûment inventoriées, le greffier de la justice de paix en transmet un exemplaire au ministère public."

JUSTIFICATION

L'amendement conserve la solution reprise dans l'actuelle version de l'article 84 de la proposition de loi, à savoir le transfert de la compétence relative à la minorité prolongée au juge de paix du canton où est situé le domicile de la personne pour laquelle la minorité prolongée est demandée.

Au-delà, il prévoit que la requête formée soit par les père et mère ou l'un d'eux, le tuteur ou leur avocat — dans l'hypothèse où la demande concerne un mineur —, soit par tout parent, le tuteur ou leur avocat — lorsque la demande concerne un majeur — doit être introduite en double exemplaire. Elle doit être accompagnée des pièces dûment inventoriées, elles aussi remises en deux exemplaires.

Conformément à l'avis du Collège des procureurs généraux, l'amendement organise également la communication au ministère public de l'un des exemplaires de la requête et de toutes les pièces à l'appui de celle-ci dès le dépôt auprès de la justice de paix.

N° 158 DE M. **BROTCORNE**

Art. 86

Remplacer le 2° par ce qui suit:

"2° dans l'alinéa 1er, les mots "en présence du procureur du Roi" sont remplacés par les mots "après avoir entendu le ministère public en son avis ou ses réquisitions"."

2° in het eerste lid worden de woorden "in tweevoud, vergezeld van de naar behoren geïnventariseerde stukken en" ingevoegd tussen het woord "verzoekschrift" en de woorden "ondertekend door";

3° in het tweede lid worden de woorden "in twee exemplaren, vergezeld van de naar behoren geïnventariseerde stukken en" ingevoegd tussen het woord "verzoekschrift" en de woorden "ondertekend door";

4° tussen het tweede en het derde lid wordt het volgende lid ingevoegd:

"Onmiddellijk na de neerlegging van het verzoekschrift vergezeld van de naar behoren geïnventariseerde stukken zendt de griffier van het vrederegerecht er een exemplaar van over aan het openbaar ministerie."

VERANTWOORDING

Het amendement behoudt de in het voorgestelde artikel 84 vervatte oplossing, met name de overheveling van de bevoegdheid inzake de verlengde minderjarigheid aan de vrederechter van het kanton van de woonplaats van de persoon voor wie de verlengde minderjarigheid wordt gevraagd.

Voorts bepaalt het dat de vordering die wordt ingesteld ofwel door de vader en de moeder of door een van hen, door de voogd of door hun advocaat — als de vordering op een minderjarige betrekking heeft —, ofwel door om het even welke verwante, de voogd of hun advocaat — als de vordering op een meerderjarige slaat — in twee exemplaren moet worden ingediend. Ze moet vergezeld zijn van de naar behoren geïnventariseerde stukken, ook in twee exemplaren.

Overeenkomstig het advies van het College van procureurs-generaal organiseert het amendement ook de verzending aan het openbaar ministerie van een van de exemplaren van de vordering en van alle stavingstukken, onmiddellijk na de indiening bij de vrederechtbank.

Nr. 158 VAN DE HEER **BROTCORNE**

Art. 86

Het 2° vervangen door de volgende bepaling:

"2° in het eerste lid worden de woorden "in het bijzijn van de procureur des Konings" vervangen door de woorden "na het advies of de vorderingen van het openbaar ministerie te hebben gehoord"."

JUSTIFICATION

La proposition de loi confie au juge de paix l'ensemble des compétences relatives à la minorité prolongée.

Dans ce contexte, l'actuel article 86 de la proposition prévoit que le ministère public est entendu seulement s'il est à la base de la demande de mise sous statut de minorité prolongée en vertu de l'article 487ter du Code civil, ou à la base de la demande de mainlevée de cette dernière en vertu de l'article 487^{septies}.

L'auteur de l'amendement estime qu'en cette matière, le ministère public doit pouvoir rendre un avis dans tous les cas. Le ministère public est le garant du respect de l'ordre public: en vertu de l'article 138bis du Code judiciaire, il est tenu d'agir d'office lorsque celui-ci est troublé. En l'occurrence, la protection des personnes les plus vulnérables est en jeu. Son intervention peut se justifier en toute hypothèse.

L'article 86 est adapté en conséquence.

En écho à l'avis formulé par le Collège des procureurs généraux, l'auteur de l'amendement estime qu'il est souhaitable d'organiser l'avis du ministère public par écrit. Il importe néanmoins que ce dernier conserve la possibilité d'être entendu à l'audience s'il l'estime nécessaire. C'est la raison pour laquelle le texte proposé indique que le ministère public est entendu "en son avis ou ses réquisitions".

N° 159 DE M. BROTCORNE

Art. 91

Remplacer cet article par ce qui suit:

"Art. 91. Dans l'article 514 du même Code, remplacé par la loi du 15 juillet 1970, les mots "s'il l'estime utile," sont insérés entre les mots "assiste à l'interrogatoire" et les mots "et le requérant"."

JUSTIFICATION

En écho à l'avis formulé par le Collège des procureurs généraux, il est souhaitable de laisser décider au Ministère public s'il doit effectivement assister à l'interrogatoire visé à l'article 514 du Code civil.

VERANTWOORDING

Het wetsvoorstel belast de vrederechter met alle bevoegdheden inzake de verlengde minderjarigheid.

In dat opzicht bepaalt het huidige artikel 86 van het wetsvoorstel dat de procureur des Konings enkel wordt enkel gehoord wanneer hij krachtens artikel 487ter van het Burgerlijk Wetboek het initiatief heeft genomen om de minderjarige in staat van verlengde minderjarigheid te verklaren, ofwel wanneer hij krachtens artikel 487^{septies} van hetzelfde Wetboek de opheffing van de staat van verlengde minderjarigheid heeft aangevraagd.

De indiener van het amendement vindt dat het openbaar ministerie in die aangelegenheid in alle gevallen advies moet kunnen uitbrengen. Het openbaar ministerie is de bewaarder van de inachtneming van de openbare orde: krachtens artikel 138bis van het Gerechtelijk Wetboek moet hij optreden als ze wordt verstoord. Hier staat de bescherming van de meest kwetsbare personen op het spel. Het optreden van het openbaar ministerie kan in alle gevallen worden gerechtvaardigd.

Artikel 86 wordt dienovereenkomstig aangepast.

In navolging van het advies van het College van procureurs-generaal acht de indiener van het amendement het wenselijk dat het openbaar ministerie zijn advies schriftelijk uitbrengt. Het is niettemin van belang dat het de mogelijkheid behoudt ter zitting te worden gehoord als het dat nodig acht. Daarom geeft de voorgestelde tekst aan dat "het advies of de vorderingen van het openbaar ministerie" worden gehoord.

Nr. 159 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 91

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling:

"Art. 91. In artikel 514 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 15 juli 1970, worden de woorden "als hij dat nuttig acht," ingevoegd tussen de woorden "de ondervraging bij" en de woorden "en de verzoeker mag erbij tegenwoordig zijn"."

VERANTWOORDING

In navolging van het advies van het College van procureurs-generaal is het wenselijk het openbaar ministerie te laten beslissen of het de in artikel 514 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde ondervraging daadwerkelijk moet bijwonen.

N° 160 DE M. BROTCORNE

Art. 92

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 92. L'article 515 du même Code, est complété par l'alinéa suivant:

“La requête et les pièces justificatives sont déposées en double exemplaire. Le greffier en transmet immédiatement un exemplaire au ministère public.””

JUSTIFICATION

L'amendement part du principe que, s'agissant de l'interdiction ou de la nomination d'un conseil, le ministère public doit pouvoir rendre un avis dans tous les cas. Comme l'indique le Collège des procureurs généraux, il est souhaitable d'organiser cet avis par écrit. Il importe néanmoins que le Ministère public conserve la possibilité d'être entendu à l'audience s'il l'estime nécessaire.

D'un point de vue pratique, l'amendement prévoit que la requête doit être introduite en double exemplaire, accompagnée des pièces dûment inventoriées, elles aussi remises en deux exemplaires. Un double de la requête est communiqué au ministère public.

N° 161 DE M. BROTCORNE

Art. 132

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 132. Dans l'article 138bis du même Code, inséré par la loi du 3 décembre 2006, un § 1er/1 est inséré, rédigé comme suit:

“§ 1er/1. Le tribunal de la famille statue après avoir entendu le ministère public en ses avis ou réquisitions sur:

1° toutes les demandes relatives à des mineurs;

2° toutes les matières où la loi requiert son intervention”.”

Nr. 160 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 92

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 92. Artikel 515 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Het verzoekschrift en de bewijsstukken worden in tweevoud ingediend. De griffier zendt onverwijld één exemplaar van elk ervan toe aan het openbaar ministerie”.”

VERANTWOORDING

Dit amendement vertrekt van het principe dat het openbaar ministerie, aangezien het om de onbekwaamverklaring dan wel benoeming van een raadsman gaat, in elk geval een advies moet kunnen uitbrengen. Zoals het College van procureurs-generaal aangeeft, is het wenselijk dat advies schriftelijk te verstrekken. Niettemin moet het openbaar ministerie de mogelijkheid behouden, zo het dit wenst, ter zitting te worden gehoord.

Concreet bepaalt het amendement dat het verzoekschrift in tweevoud moet worden ingediend, met bijvoeging van de bewijsstukken, eveneens in tweevoud. Een afschrift van het verzoekschrift wordt toegezonden aan het openbaar ministerie.

Nr. 161 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 132

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 132. In artikel 138bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 3 december 2006, wordt een § 1/1 ingevoegd, luidende:

“§ 1/1. De familierechtbank doet uitspraak na het openbaar ministerie te hebben gehoord in zijn advies en zijn vorderingen omtrent:

1° alle verzoeken met betrekking tot minderjarigen;

2° alle aangelegenheden waarvoor hij krachtens de wet moet optreden”.”

JUSTIFICATION

Le présent amendement entend répondre à l'une des observations générales formulées par le Conseil d'État (DOC 53 0682/006, p. 11-14).

Ce dernier interroge la volonté des auteurs de la proposition d'étendre l'intervention du Ministère public auprès du juge de paix alors que, dans l'organisation actuelle, il n'y a pas de Ministère public auprès des justices de paix.

Le 1° de l'actuel article 132 de la proposition de loi s'avère effectivement trop large de ce point de vue. Il convient de le supprimer.

Il exact que, comme le relève le Collège des procureurs Généraux, l'avis du ministère public est important dans certaines matières que la proposition de loi transfère au juge de paix. Cet avis peut toutefois être donné par écrit, à moins que le ministère public estime que sa présence à l'audience est nécessaire. Des modifications en ce sens sont apportées aux articles concernés par d'autres amendements.

La formulation du 2° de l'article 132, quant à elle, est clarifiée. Par la même occasion, une réponse est apportée à l'une des observations générales du Conseil d'État (DOC 53 0682/006, p. 13) en supprimant la mention "à défaut de nullité".

L'article 132 de la proposition est réécrit dans cette optique.

N° 162 DE M. BROTCORNE

Art. 170

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

L'amendement répond à l'une des observations générales formulées par le Conseil d'État (DOC 53 0692/001, p. 12). Il n'y a pas lieu d'étendre la communication à toutes les causes relevant du juge de paix. L'article 170 de la proposition n'a dès lors pas lieu d'être.

N° 163 DE M. BROTCORNE

Art. 225/1 (nouveau)

L'article 1240, alinéa 3, du Code judiciaire est remplacé par l'alinéa suivant:

"La requête et les pièces justificatives sont déposées en double exemplaire. Le greffier en transmet immédiatement un exemplaire au ministère public."

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe tegemoet te komen aan een van de algemene opmerkingen van de Raad van State (DOC 53 0682/006, blz. 11-14).

De Raad van State stelt vragen bij de wil van de indieners van dit wetsvoorstel het optreden van het openbaar ministerie voor de vrederechter uit te breiden, aangezien er in de huidige gerechtelijke organisatie geen openbaar ministerie bij de vrederechten is.

Artikel 132, 1°, van het wetsvoorstel heeft uit dat oogpunt immers een te ruime strekking; dat punt dient dus te worden weggelaten.

Zoals het College van procureurs-generaal terecht aangeeft, is het advies van het openbaar ministerie belangrijk in bepaalde aangelegenheden die het wetsvoorstel aan de vrederechter overdraagt. Dat advies mag evenwel schriftelijk worden verstrekt, tenzij het openbaar ministerie zijn aanwezigheid ter zitting noodzakelijk acht. Andere amendementen wijzigen de betrokken artikelen in die zin.

Artikel 132, 2°, wordt dan weer nauwkeuriger geformuleerd. Tegelijkertijd wordt een antwoord geboden op een van de algemene opmerkingen van de Raad van State (DOC 53 0682/006, blz. 13) door het zinsdeel "op straffe van nietigheid" weg te laten.

Artikel 132 wordt in dat opzicht herschreven.

Nr. 162 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 170

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Dit amendement komt tegemoet aan een van de algemene opmerkingen van de Raad van State (DOC 53 0692/001, blz. 12). De mededeling hoeft niet te worden uitgebreid tot alle zaken die door de vrederechter worden behandeld. Artikel 170 van het wetsvoorstel heeft dan ook geen bestaansreden meer.

Nr. 163 VAN DE HEER BROTCORNE

Art. 225/1 (nieuw)

Artikel 1240, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door wat volgt:

"Het verzoekschrift en de bewijsstukken worden in tweevoud ingediend. De griffier zendt onverwijld één exemplaar van elk ervan toe aan het openbaar ministerie."

JUSTIFICATION

L'amendement prévoit que la requête contenant la demande d'interdiction, accompagnée des pièces justificatives, doit être introduite en deux exemplaires. L'un de ceux-ci est transmis au ministère public. Ceci doit garantir et faciliter l'avis de ce dernier en la matière.

Christian BROTCORNE (cdH)

VERANTWOORDING

Het amendement bepaalt dat het verzoekschrift met de vordering tot onbekwaamverklaring, met bijvoeging van de bewijsstukken, in tweevoud moet worden ingediend. Eén exemplaar ervan is bestemd voor het openbaar ministerie. Deze regeling moet het advies terzake van het openbaar ministerie waarborgen en vergemakkelijken.